

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGĖS
AMERIKA, LDS ORGANŲ DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK
Copyright

XXXVII. Nr. 73

Redakcija: GLENMORE 5-7281

ANTRADIENIS (TUESDAY) SPALIO (OCTOBER) 7 D., 1952 M.

Administracija: GLENMORE 5-7068

10 CENTŲ

Iš VLIKo posėdžių

Š. m. rugsėjo mėn. 23 ir 24 d.d. Reutlingene, Vyk. Tarybos patalpose, įvyko VLIKo posėdis. Posėdis vyko vieninga ir darbinga dvasia.

Kad esančių VLIKe grupių atstovų legitimacija būtų formaliai užtikrinta, nutarta prašyti visų Vliko sudarančių grupių centrų raštu patvirtinti savo atstovų VLIKe mandatus.

Vlikas, pavedęs naujai sudarytajai Vykdomajai Tarybai atlikti Teisų ir Politinės komisijos darbus, šias komisijas panaikino. Taip pat panaikintos ir kitos komisijos.

Revendikuojamų Svičių Tarnybos pavadinimas pakeistas. Jai duodamas naujas pavadinimas: Bendrinis Lietuvos Reikalų Tarnyba. Jos valdytojas yra M. Brakas.

Š. m. rugsėjo mėn. 22 d. numatytas min. St. Lozoraičio ir Vliko Pirmininko, prel. M. Krupavičiaus, pasimatymas atidėtas, min. St. Lozoraičio dėl techninių kliūčių negalėjus sutartu laiku atvykti Vokietijon. Pastarimas įvyks artimiausiu metu. P. St. Lozoraitis laukiamas VLIKe.

Nutarta papildyti Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Vyriausiąją Valdybą dar dviem nariais: Dr. V. Karvelienė ir T. Sidikius. Vyriausioji Valdyba savo š. m. rugsėjo 25 d. posėdyje pasiskirstė pareigomis taip: J. Norkaitis — pirmininkas, Dr. V. Karvelienė — vicepirmininkė ir Moterų Sekcijos vedėja, T. Sidikius — vicepirmininkas V. Gailius — narys ir Reikalų vedėjas ir M. Brakas — narys.

JAPONAI NORI VĖL APSIGINKLUOTI

Washingtonas. — Japonų pasiuntinys JAV Eikrichi Araki pasakė per radiją kalbą, kurioje nurodė, jog japonų tauta yra pasidariusi griežta antimilitaristė. Tačiau su apgailestavimu ji mato, jog būtinai turi apsiginkluoti iš naujo. Dabar ji savo karinių pajėgų neturi ir tėra saugoma JAV dalinių. O tai jau sudaro didelį Sovietų užpuolimo pavojų. Dėlto, kad ir labai pasitikėjami JAV, japonai esą priversti vėl ginkluotis, pakeisdami net dabartinę konstituciją, kuri ginkluotis draudžia.

Galima laukti, kad Vakarai su japonų atsiginklavimu sutiks, nes paskutinieji rinkimai parodė, jog iš tikro japonai pilnai, eina su Vakarais. Stovinti už bendradarbiavimą su JAV liberalų partija naujame parlamente iš 466 atstovų gavo 240, o komunistai, lig šiol turėjęs 35 atstovus, negavo nė vieno.

PRANCŪZAI PRADĖJO OFENSIVĄ

Hanoi, Indokinija. — Prancūzų karinės pajėgos iš Raudonos upės deltos, kur yra jų pagrindiniai atramos taškai, glaudžiai įsiveržė į komunistų užimtą sritį, nesutikdami didelio pasipriešinimo. Tankų ir motorizuoti daliniai žygiuoja pagal komunistų tiekimo kelius ir stengiasi juos užkirsti, kad priešas negalėtų apsirūpinti kariniais reikmenimis. Laukiama, kad prasidės didesnė masinė kovos, nes jas trukdęs lietu laikotarpis jau pasibaigė.

Iš V. T. pirm. K. Žalkausko pranešimo VLIKui

VLIKo rugsėjo 23 d. posėdyje naujasis Vykdomosios Tarybos pirmininkas K. Žalkauskas Vliko išdėstė Vyk. Tarybos veiklos gaires ir darbo planus. Padėkojęs už jam ir kitiems Vyk. Tarybos nariams išreikštą pasitikėjimą, Vyk. Tarybos Pirmininkas pabrėžė, kad sėkmingesnei veiklai už Lietuvos laisvę yra reikalingi lietuviški, Lietuvos laisvinimo darbą dirbančiųjų, veiksnų

konsolidacija, jų veiklos derinimas ir stiprinimas. Todėl Vyk. Tarybos vienas iš pirmųjų darbų bus jau seniau numatytos veiksnų konferencijos paruošimas. Vyk. Tarybos Pirmininkas pareiškė viltį, kad lietuvių politiniai susigrupavimai stiprins lietuviškąją — visuomenę jungiančią pradžią ir šalins ją skaldančias ir vėnybę ardančias jėgas. Vyk. Tarybos Pirmininkas pareiškė:

„Akivaizdoje didžiosios laimės, ištiktos mūsų tėvų žemę, tarpusavio ginčai ir rietenos, siekliai ir ambicijos, eikvojimas jėgų ardančiam, o ne konstruktyviam darbui yra tikra nuodėmė prieš mūsų kenčiančius brolius ir seseris Lietuvoje.“

Paliesdamas VLIKo ir Vyk. Tarybos bendradarbiavimo su Lietuvos Diplomatais būtinumą ir reikalingumą visų lietuvių tėvynės išlaisvinimo labui dėti visas pastangas, kad tas bendradarbiavimas būtų sklandus ir simbolizuotų lietuvių vieningumą kovoje už to paties — tiek VLIKo, tiek Lietuvos Diplomatais — siekiamo tikslo įvykdymą, Vyk. Tarybos Pirmininkas šitaip apibūdino VLIKo ir Lietuvos Diplomatais santykius:

„VLIKas ir Diplomatai siekia to paties tikslo. Tačiau Vlikas ir Diplomatai yra skirtingos prigimtys. VLIKas yra revoliucinis — rezistencinis organas, atstovaujantis už savo laisvę kovojančiai Lietuvai. Lietuvos Diplomatai gi remiasi suvereninės Lietuvos Respublikos valstybinio testinumo dėsniais. Todėl vieni kitiems nėra subordinuoti. Laisvinimo kovos baras toks platus, jog tiek Vliko, tiek Lietuvos Diplomatais laukia begalybė darbų, kurie būs tik tada sėkmingi, jei jie bus suderinti ir vykdomi vieningai.“

Konstatavęs liūdną faktą, kad iki šiol reikalingo vieningumo ne visur ir ne visada pasiekta, Vyk. Tarybos Pirmininkas apgailestavo vienos iki šiol Vliko atstovaujamos grupės išėjimą iš Vliko sudėties. Tos grupės žygis esąs smerktinas ne vien dėl to, kad jis siurina Vliko bazę ir tuo ardo lietuviškos laisvinimo kovos vieningumą, bet ir dėl to, kad išėjimo motyvai rodė išstojusios grupės nedemokratišką galvoseną: negalėdama savo tikslą — būtent savo kandidato išrinkimą į naujai sudaromos Vyk. Tarybos narius — pasiekti demokratiškai, Vliko instituciją ir veiklą grindžiančiais principais, ji nusprendė apeiti Vliką, tuo imdama sau didelę at-

sakomybę už lietuviškos kovos ardymą ir kartu pademonstruodama savo nenorą ar nesugebėjimą daugumos valią ir lietuvių vienybę statyti aukščiau už savo politinės srovės interesus. Ypatingai skaudu esą konstatuoti, kad išstojusioji grupė, iki šiol užėmus Vliko raktines pozicijas, savo žygį bando pateisinti motyvais, kurie nesutinka su tikrove.

„Naujai sudarytosios Vyk. Tarybos darbas bus sėkmingas ir našus tik tuomet, jei jos nariai sudarys ne įvairių politinių grupių palaidą sambūrį.“ (Nukelta į 2 pusl.)

ZEMĖS REFORMOS PRIEŠAS Į KALĖJIMĄ

Kairas. — Egipto teismas nuteisė ligi gyvos galvos kalėti 23 m. amžiaus Sayed Saleh Lamlum. Nuteistasis priklausė vienai turtingai šeimai, valdančiai prie Kairo tūkstančius akrų žemės, ir bandė jąga priešinti naujosios vyriausybės žemės reformai. Pagal naujai paskelbtą žemės reformos potvarkį Egipte niekam nebus paliktas daugiau, kaip du šimtai akrų. Prieš šią reformą stambieji žemvaldžiai ir bando priešintis. Nuteistasis Lamlum ginkluotas atvyko į policijos įstaigą, pareiškė, jog žemė iš jo būsianti paimta tik per jo lavoną ir pradėjo šaudyti, sužeisdamas vieną policininką.

GALI NUTROUKTI IRANO-ANGLIJOS SANTYKIAI

Londonas. — Irano ministras pirm. Mossadegh buvo anglams įteikęs ultimatumą, kad pirmiau prieš visokias derybas dėl naftos ir nusavintų anglų nuosavybių Irane turi būti Iranui išmokėti dar \$137,200,000 tantjemų. Atsakyti į tai buvo palikęs 10 d. terminą. Tačiau anglai šį Mossadegho ultimatumą nuleido negirdomis. Jie, apie tą ultimatumą visai nežysimindami, įteikė notą, kurioj

Žinoma slauto Hary J. Javinen asaras, kai ji teismas išteisino. Jis buvo kaltinamas, jog suteikęs vyriausybei neteisingą informaciją, kad buvęs vyriausybės ekspertas Azijos reikalams O. Lattimore planuoja vykti į Sovietus. Lattimore buvo paprašęs pasą, bet gavęs tokių žinių, jam pasas buvo sulaukytas. Tačiau vėliau Javinen buvo apkaltintas, kad jo suteiktos žinios buvusios neteisingos.

REIKALAUJA ATSAUKTI JAV PASIUNTINĮ

Maskva. — Sovietų vyriausybė pareikalavo, kad JAV atsauktų savo pasiuntinį Maskvoj G. P. Kennan. Jis esąs apšmeižęs Sovietų Sąjungą. Tokiu „šmeižtu“ Sovietai palaikė Kennan pareikšimą spaudos atstovams Berlyne, jog užsienio diplomatai Maskvoje turi gyventi tokiose pat sąlygose, kokiose jam teko būti Berlyne kai naciai JAV diplomatus internavo, prasidėjus karui su jų sąjungininkais japonais.

Kokių priemonių imsis dėl to JAV, dar nėra paaiškėję. Kennan atsaukimas, Sovietams pareikalavus, yra savaime su-

prantamas. Bet ar bus dėl to išvartas iš JAV kur's Sovietų diplomatas, nežinia. Achesonas pareiškė, jog išvartyti tik ką savo įgaliojimo raštus Trumanui įteikusį Sovietų pasiuntinį Washingtono Zarubina „kol kas nenumatoma.“ Pirmas žygis, kurį ryšium su tuo Sovietų reikalavimu JAV atliko, yra įteikimas Maskvaj protesto notos dėl tokio nepagrįsto reikalavimo. Kennan šiuo metu yra Genevoje. Jis vyriausybės pakviestas tuojau grįžti į Washingtoną ir padaryti pranešimą.

Senators McCarthy priešrin-
kineje kampanijoje iš trauki-
nio sakys kalbas prieš Trumano
administraciją.

ragina Irano vyriausybę dar kartą persvarstyti praėjusį mėnesį Trumano ir Churchillio pasiūlytą ginčui baigti planą. Anglai savo notoj nurodo, kad Irano tasai planas buvo neteisingai supastas, ir paaiškina, ko juo iš tikro buvo siekiama. Visai panašaus turinio notą Iranui įteikė ir JAV.

Ko dabar imsis Mossadeghas, dar nėra paaiškėję. Bet gali net nutraukti su Anglija diplomatinis santykius. Už tai balsų Irane jau yra. Kaip pranešama, paskutinioji anglų nota Mossadegho priimta su dideliu nepasitenkinimu.

NUSIKALTILIAMS ATIMS PILIETYBĘ

Washingtonas. — Teisingumo sekretorius McGrenary pasikalbėjime su spaudos atstovais pareiškė esąs nusistatęs imtis akcijos, kad gangsteriams ir kitiems nusikaltėliams būtų atimta pilietybė ir jie būtų ištremti iš JAV. McGrenary nuomone, tai palieštų mažiausia šimtą asmenų, kurie, gavę šio krašto pilietybę, piktinaudoja jo laisvę ir teršia garbę. Tarp tokių ištremtinių naturalizuotų piliečių McGrenary paminėjo dabar kalėjime sėdin-
“lošimų carą“ Costelo, žinomą nusikaltėlių pasauly Circella ir k.

Kartu su kriminaliniais nusikaltėliais, McGrenary nuomone, tur būti imtasi priemonių ir prieš komunistus. Šia proga teisingumo sekretorius pareiškė, jog turi būti ištirtas žinomo komiko Chaplino klau-

simas. Šiuo metu Chaplinas yra išvykęs į Angliją, kurioje jis yra gimęs. Bet kai jis norės grįžti, McGrenary pasiryžęs jį rimtai išskamantinėti. Jei esanties, kas apie Chapliną sakoma, tai jis esąs niekinga asmenybė. Jam prikišama, kad jis buvęs komunistų partijos narys, padaręs dorovinių nusikaltimų ir yra taip atsilieps apie Ameriką, jog matyti, kad jis niekina kraštą, kuris jį ne tik draugingai priėmė, bet dar ir davė progą pralobti.

— Į Kairą atvyko dvi sudančių delegacijos kalbėtis su premjeru gen. Naguib dėl Sudano ateities. Viena grupė yra Sudano—Egipto unijos šalininkė, o kita nori pilnos nepriklausomybės, kurią jam yra pažadėję paremti britai, jei sudančių dauguma to panorės.

Korėjos karo veteranas Jay Tyrrel (viduryje) su savo motina ir broliu Jerry apžiūri ju namus Tuscone. Abu dyneukai Jay ir Jerry 1933 metais buvo adoptuoti ir per 19 metų nebuvo matę savo motinos.

POSEDŽIAVO BALTŲ TARYBA

Rugsėjo 13 d. įvyko eilinis politinis Baltų Tarybos posėdis, kuriam iš eilės pirmininkavo estų atstovas ats. pulk. Jakobsenas. Lietuviams atstovavo Vyk. Tarybos pirmininkas K. Žalkauskas ir Užsienio Reikalų Tarnybos valdytojas Dr. P. Karvelis. Be kitų reikalų, išsamiau buvo svarstomas Jungt. Baltųjų Valstybių reikalas. Nutarta prašyti, kad patariamiosios grupės, veikiančios prie Laisvosios Europos Komiteto, pradėtų ruošti Jungt. Baltijos Valstybių konstituciją ir atskirus pagrindinius įstatymus. URT valdytojo Dr. P. Karvelio duoto Baltijos spaudai pasikalbėjimo mintys susilaukė visiško pritarimo. Tame pasikalbėjime, be kita ko, siūloma, kad Jungt. Baltijos Valstybių sostinė būtų kas 5 metai keičiama ir iš eilės būtų kiekvienoje Baltijos valstybės sostinėje. Taip pat siūloma, kad vienos

iš Baltijos valstybių prezidentas būtų tą patį laikotarpį prezidentu ir Baltijos Jungtinių Valstybių.

Suaktyvinti Baltijos tautų dalyvavimui laisvinimo darbe nutarta sukviesti bendrą posėdį, kuriame dalyvaustų centriniai visų tautų tremtinių veiksniai kartu su Baltų Tarybos nariais. Plačiau buvo sustota ties Maskvos politika Baltijos valstybėse. Prieta išvada, kad tenka ypatingą dėmesį kreipti į jose varomą rusifikaciją. Nusistatyta išleisti leidinį, apibūdinantį rusifikacijos politiką praeityje ir dabar. Mūsų pozicijas stiprinant tarptautinėje piktmeje, nusistatyta surinkti paskutiniuosius metais atsiradusius viešus aktus, kur manifestuojama Baltijos Valstybių nepriklausomybė ir paskleisti juos fotokopijų forma. Kitas posėdis nusistatyta šaukti spalio mėn. antrojoje pusėje.

NORĖJO IŠSPROGDI TI IZ RAELO UŽS. REK. MNISTERIJĄ

Tel Avivas. — Izraelio užsienio reik. ministerijos patalpose buvo suimtas vienas asmuo, kuris turė'o su savim pragaro mašiną. Suimtas atsisakė duoti bet kokių paaiškinimų. Tačiau manoma, jog atentatas buvo ruošiamas ryšium su Izraelio vyriausybės sutartimi su Vokietija, iš kurios už žydams Hitlerio laikais padarytus mistolius gaus stambų atlyginimą. Žydų kraštutiniai nacionalistai yra prieš tą sutartį labai nusistatę, nurodydami, kad jokiais pinigais negalį vokiečiai už 6 milijonų žydų išužudymą atsiųgti. Jei atentatas būtų pavykęs, galėjo padaryti didelę žalą, nes bombos buvo daugiau kaip pusept nto svoro sprogstamos medžiagos.

Pentagone slugsniuose kalbama, jog atstuntos armijos vad. Korejoje gen. Van Fleet, kuriam sueina 60 metų, pasi-
traukias ateinančiais metais iš karinės tarnybos. Kandidatais į jo vietą minimi armijos operacijų ir administracijos skyriaus viršininkas gen. leit. M. D. Taylor ir armijos štabo viršininko pavaduotojas gen. leit. A. C. McAuliffe.

PASAUJO LIET. BENDRUOMENĖJ

PRAGIEDRULIAI IR SEŠELIAI

Kolumbija. Medellinas

Apie Medellino lietuvių gan dažnai pasirodo spaudoje viena kita žinutė. Tad ir ši mano žinutė nėra pirmoji, kaip lygiai, tikėsi, ne paskutinioji.

"Tautų kilnojimas" jau pasibaigė. Nauji transportai neatvyksta. Pavieniui atvyksta iš Australijos, Kanados ar Europos jau nebėra tremtiniai, nes jie atvyksta savo lėšomis, savųjų kviečiami. Anksčiau atvykę jau įsikūrė, įsitvirtino ir dirba. Kai kurie net labai gerai įsitaisė. Tačiau dauguma, dirbdama ne savo darbą, dažnai labai sunku, stengiasi savo būvį pagerinti. Dažnai jiems padeda jau geriau įsikūrę lietuviai, pvz., Butkevičius, Gaurišas, Prosevičienė, kuri turi Medelline modernų ir labai gražiai įrengtą grožio saloną. Ji bene penkias ar šešias lietuves išmokė masazavimo ir kitų kosmetikos dalykų. Šios jos mokinės jau gerai atsisotė ant kokių, gerai uždirba ir garsina lietuvių vardą.

Žinoma, kai kuriems čia labai sunkiai sekasi įsitvirtinti. Tenka jiems pakelti nemažą skurdą ir vargą, ypač gausių šeimų tėvams ir neturintiems čia reikalingos profesijos. Beveik visiems čia tenka persitvarkyti, nes visai kitos gyvenimo sąlygos, kiti reikalavimai. Čia viskas mums svetima — ir gamta, ir žmonės, ir aplinka.

Yra nesugyvenimo, pavydo.

ŠKOTIJA

50 metų anglių kasyklose

Dauguma Lietuvių Škotijoje yra kasę anglis net iligus metus. Vienas jų, Anupras Stalioraitis, gyv. Glasgove, kasa anglis be pavyko jau 51-us metus. Jo 50 metų darbo aukso jubilėjaus proga National Board suteikė jam atžymėjimo raštą. Iš 1.600 tos kasyklos darbininkų tik A. Stalioraitis ir dar vienas vietinis yra išdirbęs po 50 metų. A. Stalioraitis dabar yra 74 m. amžiaus, jaučiasi stipriai ir nenori mesti darbo; kartu jis yra ir lietuviškos parapijos kolekto-rius.

Lietuviškos rekolekcijos

Carfin bažnyčioje rugpjūčio 29 d. buvo sukurta trumpa moterų rekolekcija, kurias vedė kun. dr. V. Balčiūnas. Romos liet. kolegijos dvasios vad. Rekolekcijoje dalyvavo apie 60 moterų, nors galėjo būti ir daugiau.

Austrijos Raudonasis Kryžius kreipėsi į visuomenę, kad aukotų kraujo Korejoi kovojantiems kariams. Pirmasis į kvietimą atsiliepė Austrijos kancleris L. Figl. Už šį žygį jį smarkiai puola komunistai.

šmeižtų, prasimanymų. Tai atšaldė lietuvių draugiškus santykius. Net į Lietuviską palmdas besilanko tik mažuma — bijo su kitais susitikti. Susirinkimus lanko dar mažiau, iš šimto Lietuvių ateina tik 12-8, tai ir LPB organų negalima tinkamai išrinkti ir sutvarkyti. liūdna ir gaila, kad mes lietuvių taip susmukome. O taip norėtusi, kad bent tremtyje lietuvis lietuviui būtų brolis, o ne vilkas.

Atsailimas nuo religijos, atšaldė ir nuo lietuviybės, nuo meilės viens kitam. Kas iš to, kad pagerins savo materialinį stovį, kai dvasia suskurdus. Dauguma, kurie geriau įsikūrę yra labiau susirūpinę sklypais, namais, mašinomis, kabinetais, rengimais ir visai nemato, kaip jaunoji karta tolsta nuo lietuviybės, nuo tėvų tikėjimo, nuo lietuviškų gerų papročių.

V. Grigaliūnas

Karalienės Elžbietos II karūnavimui Londonas jau smarkiai ruošiasi, nors iškilmės vyks tik ateinančių metų birželio mėn. Vėros parodojėms jau užverstos vėlavėtimis, karūnomis ir kita šiai šventei reikalingais daiktai. Čia matome gamintą popierinę karūną, kokiomis puoš angliai šventės proga savo namus.

IŠ V. T. PIRM. K. ŽALKAUSKO PRANEŠIMO

(Atkelta iš 1 psl.)

bet tvirtą politinį junginį, kurio narius su meile Lietuvai ir laisvinimo darbo atsakomybės bendrumas. Dirbdami tik Lietuvos labui, jos nariai vadovaujami ne kokiomis iš šalies gaunamomis instrukcijomis, bet savo sąžine, patriotiškumu ir protu", baigė Vykd. Tarybos Pirmininkas savo pranešimą, nustatantį bendras naujosios Vykd. Tarybos gaires.

Po to Vykd. Tarybos Pirmininkas VLIKui pateikė atskirą Vykd. Tarybos tarnybų paruoštus darbo planus. Užsienio Reikalų Tarnybos svarbiausias uždavinys busiantis sisteminga akcija už Lietuvos valstybės statuso atstatymą tokion plotmėn, kokioje ji yra Jungtinės Amerikos Valstybėse, kurios Lietuvą pripažįsta nepriklausoma valstybe. Šią akciją Užsienio Reikalų Tarnyba vykdydama, turės savo prigimtį atitinkančias kelias ir būdus, kurie bus suderinami su Lietuvos Diplomatinės veikla taip, kad Lietuvos užsienio politika būtų tik viena. Kitas Užsienio Reikalų Tarnybos pagrindinis, taip pat suderintas su Lietuvos Diplomatinės vykdytinis uždavinys — ryškinimas santykių su Lietuvos kaimynais, ypač su latviais ir estais. Jungtinių Baltijos Valstybių problema vis labiau aktualėja ir reikalauja jau dabar ypatingo dėmesio. Atsidėjus sektina Jungtinių Europos Valstybių organizavi-

mosi raida, nuo kurios priklausys Lietuvos ir Baltijos padėtis naujai kuriamoje Europoje. Lietuvių dalyvavimas tiek Centrinės ir Rytų Europos, tiek bendro Europos vieningumo siekiančiuose organuose turės būti stiprinamas, taip pat lietuvių dalyvavimas visuose veiksmuose, kurie kovoja su Kremliu imperializmu ir bolševizmu. Savo uždaviniais atlikti Užsienio Reikalų Tarnyba kvies tulkon visus po platų pasaulį išlaikytus, bet Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jungiamus lietuvių.

Apibūdindamas Lietuvių bei Išlaikyti Tarnybos planus, Vykd. Tarybos Pirmininkas pabrėžė, kad Lietuvos valstybės statuso atstatymą tokion plotmėn, kokioje ji yra Jungtinės Amerikos Valstybėse, kurios Lietuvą pripažįsta nepriklausoma valstybe. Šią akciją Užsienio Reikalų Tarnyba vykdydama, turės savo prigimtį atitinkančias kelias ir būdus, kurie bus suderinami su Lietuvos Diplomatinės veikla taip, kad Lietuvos užsienio politika būtų tik viena. Kitas Užsienio Reikalų Tarnybos pagrindinis, taip pat suderintas su Lietuvos Diplomatinės vykdytinis uždavinys — ryškinimas santykių su Lietuvos kaimynais, ypač su latviais ir estais. Jungtinių Baltijos Valstybių problema vis labiau aktualėja ir reikalauja jau dabar ypatingo dėmesio. Atsidėjus sektina Jungtinių Europos Valstybių organizavi-

— Lietuvos laisvinimo bylos propagavimui bei parengimui ir visų lietuvių ko gaudesniams susijungimui Informacijos Tarnybai teks plėsti ir stiprinti savo veiklą. Numatoma ne tik efektingiau rūpintis reikalingų žinių šaltinių suorganizavimu ir tirikamu jų skelbimu, bet ir visą Lietuvą liečiančių ir laisvinimo bylai reikalingų žinių su-tekimui vienon vieton.

Bet, — baigė savo pranešimą Vykd. Tarybos Pirmininkas, — visų užsibrėžtų planų įvykdymas priklausys nuo Tautos Fondo lėšų ištekliaus. Vykd. Taryba naudojasi Tautos Fondo surinktomis lėšomis laikydama didžiausio taupumo ir racionalumo. Išlaidos daromos tiksliai Vliko kas pusmetį tvirtinamos samatos rėmuose, o jos vykdomą prižiūri ir kontroliuoja Kontrolės Komisija. Visos samatos vykdomo apyskaitos saugojamos, kad ateityje, kai tik tai bus įmanoma, būtų skelbiamos visuomenei, sudėjusios pinigų savo aukomis. Šia proga Vykd. Tarybos Pirmininkas nuoširdžiai padėkojo lietuvių visuomenei už ligšiolines aukas Tautos Fondui, ypač Jungtinių Amerikos Valstybių

DĖL V. VAITIEKŪNO LAIŠKO

Ryžium su p. V. Vaitiekūno laišku, tilpusiu "Darbininko" nr. 70-me rugsėjo 26 d. laidoje, kur p. V. Vaitiekūnas viešai prisipažįsta solidarizuojąs su d-ro J. Griniaus vesta linija VLIKE, ir sąmoningai nutylėdamas vėlesnius Lietuvos Darbo Federacijos persitvarkymus tremtyje, kreipiasi buv. LDF Centro Valdybos vardu, pasisakydamas, kad joje nėra buvę jokios kalbos apie d-ro J. Griniaus atšaukimą iš Vliko sudėties, Lietuvos Darbo Federacijos Centro Komitetas laiko reikalinga visuomenei parodyti, kaip dažnai žmonės patys daro klaidas ir kitus klaidina.

1. Po visiemis žinomų įvykių 1927 m. pavasarį katalikų grupės iš tautininkų vyriausybės sąstato išėjo; vėlesniu metu buv. Lietuvos demokratinė partijų veikla administratyviniu patvarkymu buvo suspenduota. Nors partijos kaip tokios viešai negalėjo veikti, tačiau jos pasiliko. Todėl ir po grūdžio veikloje (bolševikų ir nacių okupacijos laikais) jos ir nauji — kovo sąjūdžiai — ir sudarė pirmąją Vliko užuomazgą.

2. Visi gerai žino, kad visos politinės grupės bei sąjūdžiai ne vieną kartą turėjo tremty savo konferencijas, susirinkimus bei suvažiavimus savo atstovų pranešimus išlaikyti apie jų veiklą pačiame Vlike, gauti naujus nurodymus, jei jie to buvo reikalingi, ir pertvarkyti bei papildyti naujais žmonėmis tų grupių centrinius vadovaujamus organus.

Kadangi LDF Centro Valdyba, prasilenkdamas su statutu,

pati nesiėmė iniciatyvos tokią konferenciją sušaukti, tai padarė patys LDF ilgamečiai Lietuvos Seimų federacijos atstovai, pakviadami į konferenciją p. V. Vaitiekūno asmenyje dalyvauti ir buv. Centro Valdybą. LDF konferencijoj buvo sušaukta Felbach 1948 m. gruodžio 19 d., kurioje buvo pasisakyta ir dėl jos atstovo netinkamos taktikos Vlike, buvo pasiūlytas ir pristatytas kitas asmuo jai atstovauti ir sudarytas jos vyriausias organas — Centrinis Komitetas.

3. Kadangi buv. Centro Valdyba ir po Felbacho konferencijos nepanoro skaitytis su jos nutarimais bei patį vyriausią organą ignoravo, todėl Centro Komitetas rado būtiną reikalą

daryti sprendimus, dėl kurių teisėtumo ir pačiam Vlikui nekilo abejonių, kuriais ne vien tik p. dr. J. Griniaus iš Vliko sudėties, kaip buv. LDF atstovai, bet ir pats p. V. Vaitiekūnas iš Free Europe Committee Liet. Pat. Grupės, kaip persimetėlis į frontininkus, jau rugpjūčio 24 d. š. m. yra atšaukti ir jiems, kaip kad paprastai yra daroma padoriose draugijose, Lietuvos Darbo Federacijos vardu kalbėti ar veikti teisė yra atšaukta. Atitinkamos įstai-gos apie tai yra painformuotos, lygiai kaip p.p. Grinius ir Vaitiekūnas.

Gal tiems asmenims šitie nutarimai yra nemalonūs, bet jau tokia yra taisyklė visuose demokratinuose sambūriuose.

Lietuvos Darbo Federacijos Centro Komitetas

"Naujienu" šmeižtui dementuoti

PONE REDAKTORIAU,

Neatsisakykite Jūsų redaguojamam laikraštyje pasakelti šį mano pareiškimą.

Jau kuris laikas tam tikrų grupių žmonės leidžia Amerikoje gaudus apie šeiminių mano gyvenimą. Į privatinės apkalbos reaguoti ligi šiol nemačiau reikalo. Tačiau kai socialistų dienraštis "Naujienu" viešai yra paskelbė, kad esu aš "civilinė tvarka" vedęs "vokietaitę Vak. Vokietijoje" (š. m. rugsėjo 25 d. nr. 227), turiu pareikšti:

1. Aš esu vedęs Lietuvoje 1933 m. **bažnytinė tvarka**, kuri vienintelė man kaip katalikui galioja.

2. Mano žmona ir vaikai yra pasilikę Lietuvoje, todėl jokios antros vedybos man nėra

galimos nei juridškai, nei tuo labiau moralškai.

3. Civilinių vedybų aš iš principo nepripažįstu, nes jos reškia Moterystės Sakramento profanaciją.

4. Jokios moters — nei vokietaitės, nei lietuvaitės — nesu vedęs ir nežadu vesti, nes šis dalykas yra nesuderinamas su katalikiškais mano įsitikinimais.

5. "Naujienu" naujiena yra tikrai nemoralus prasimanymas, turįs tikslą žeminti katalikus veikėjus visuomenės akyse.

Būsiu dėkingas, jei ir kiti laikraščiai šį pareiškimą perspausdins ar juo pasinaudos Reikiu gilią pagarbą

Prof. Antanas Maccina

GAS

MILIJONAI PASIRENKA

Virimui apskritus metus deganti.
jei tai jums reikalinga

**PAKEISKITE SENĄ KROSNELE Į
NAUJĄ ZEMOS KAINOS**

Universal

\$218.25

įskaitant ir seną, geriausios išmokėjimo sąlygomis.

VIRTUVĖS PLYTĄ

Patogiausias kelias įsigyti jaukia modernią virtuvę — yra puiki Gaso virtuvės krosnelė, kuri gali būti naudojama virimui ir šildymui, mažiausiai kaštuojama, nei kuri kita virimo ar šildymo priemonė. Išsivirsite sau maista puikiai, taupiai ir nuolatiniu Gaso šildymu jūs turėsite pastovią virtuvės temperatūrą termostato kontroliuojama. Be mažiausio rūpesčio prižiūrėti, viskas automatiškai — tobulas atsakymas Naujosios Anglijos žemos šalties.

Lengvai šylantis žaizdras sutaupo Gasą, greit išveda, sutaupo laiką.

"Whirlpool" išmėginta kepimui vieta duoda geriausią kėpsniam skonį.

Dvigubas virimo žaizdras duoda pakankamai vietos laisvai virti ir apsaugo nuo karščio.

ISTIKINSITE, KAD GASO VIRTUVĖ YRA GERIAUSIA VIRIMUI... vandens šildymui... rūbų džiovinimui... namo apšildymui... virtuvės apšildymui... atmatų sudėginimui

Boston Gas

ARBA ARTIMIAUSIAS JUMS GASO ATSTOVAS

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

FRANCISCAN FATHERS

Registered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

	Domestic yearly	Americoje metama
Brooklyn, N. Y.	\$5.00	\$5.00
Half year	\$3.00	\$3.00
Foreign	\$5.50	\$5.50

Straiplius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožiūra. Nenaudoti straipniai saugomi ir grąžinami tik autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija nesusako.

ISVIJIMAS IR ŠMEIŽTAS

STALINAS išspyrė JAV atstovą Kennaną iš Maskvos. Tai pirmas atsitikimas per visus 19 metų, kada JAV santykiuoja su Sovietais. Išspyrė vieną iš autorių JAV dabartinės politikos su Rusija; vieną iš tikėjusių su ja sugyventi.

Išvydama Kennaną Maskva pirmąsias norėjo parodyti vėl savo drąsą, iš kitos pusės pagąsdinimą Vakaram, panieką Amerikai. Jau seniai ji eina šituo keliu "pagal plną": nušovė amerikiečių lėktuvą, pašovė prancūzų, švedų; tampo kalėjimuose amerikiečių žurnalistus, grobia žmones. Apvainikavo dabar JAV atstovą šmetimu. Štai kokie mes galingi! I jus mum tik nusišpauti! Savo Zarubiną, prityrusį šnipų organizatorių, jum įpiršom į Washingtoną, o jūsų Kennaną lauk iš Maskvos — kam jis kalbama apie diplomatų izoliavimą Maskvoje. Dabar kaip tik buvo pats metas spiauti JAV į veidą, nes susirenkančiam partijos kongresui reikia daugiau padaršinio.

Amerikos atsiliepimo į tai būdas kitokis. Dalis spaudos priėmė prez. Trumano žodžius, kad bolševikai supranta tik tankų ir represijų kalbą... Tuo tarpu Achesonas atmetė tik sovietų kaltinimus Kennanui, bet pareiškė, kad nesvarstytą, ar greitai bus paskirtas kitas atstovas, ar bus pritaikytos represijos sovietų naujam atstovui Zarubinui. Ligi rinkimų, gal būt, vyriausybė nori laikytis, atsargios, nesiskubinimo, neįturtumo politikos. Lyg ji elgtųsi pagal išmintingąjį principą: ne tas vyraus, kuris muša, bet tas, kuris atalko...

NAUJENOS nori išstumti iš visuomeninės veiklos prof. A. Maceiną, prasimanymais jo, kaip kataliko, garbei žeminti. Pabrėdamos, kad Maceina yra ateitininkų ir frontininkų veikėjas, pirštu rodo, va, kokios tos organizacijos, kurios turi tokius veikėjus.

Tokis laikraščio pasielgimas priklauso prie kriminalinių nusikaltimų. Ne mūsų reikalas, ar apšmeižtas asmuo ir grupės ieškos satisfakcijos teisme, ar laikysis anos amerikoniškos taktikos — atimesti šmeižtą ir eiti savo keliu. Mum tenka tik nemaloni pareiga pasakyti, kad "Naujienos" nebe pirmą kartą su jom nepatinkamais asmenimis elgias taip nežmoniška ir neteisingai, melagingai ar tendencingai apie juos informuodamos.

Kompromituoti žmones ir organizacijas šmeižtais yra negarbingas ir neleistinas kelias. "Naujienos" de ja, tai vartoją sistematingai. Jų šmeižtus su pasitenkinimu kartodami kiti veikėjai tik parodo, kad šmeižtų metodas paskutiniu metu virsta "normaliu" dalyku visuomeniniame veikime.

Šmeižtų metodą smerkiame. Pastebime taip pat, kad P. Grigaitis nėra tik redaktorius. Jis yra ir ALT spiritus movens. Apgailėstaujame, kad jo globoj leidžiami šmeižtai žemina jo paties vardą ir mažina juo pasitikėjimą tame bendrame darbe. Apgailėstaujam taip pat, kad laikraščio vartojama šmeižimo kryptis meta dėmę ir jo atstovajamai socialistinei srvei, kuri bent Europoje laikėsi principingai ir garbingai.

Tai sakome nuoširdžiai, nes tikime, kad bendri sėkimai verčia bendradarbiauti, o bendradarbiauti teįmanoma tik garbinu keliu.

ANTANAS MACEINA

Šv. PRANCIŠKAUS NETURTAS

Ištrauka iš prof. A. Maceinos naujo veikalo "SAULĖS GIESMĖ — šv. Pranciškus Asyžietis kaip krikščioniškojo gyvenimo iauklis". Leidžia prel. P. Juras, spausdina Tėvų Pranciškonų spaustu- vė Brooklyne.

I.

Pop. Pijus XI, apibūdindamas šv. Pranciškaus neturtą, pastebi, kad "jis yra priešgynybė anam nelaisvam, niuriui atkaklumu vykdomam ir išdidžiai rodomam kaikiurių senovės filosofų neturtui (Encikl. Rite expiatis nr. 16). Kaip žinome, jau Sokratas skelbė, kad žmogus turis būti savarankiškas ir net nepriklausomas nuo viršinių gėrybių ir kad laimėti esanti vidinis jo nusiteikimas, apsisprendimas sielos ramybei ir geismų tylos. Sokrato mokiniai bei sekėjai — Antisthenas, Diogenas iš Sinopės, Kratas — išvystė šį savarankiškumo dės- nį ligi galo, mokydami kitus neturto ir patys gyvendami

skurdų klajoklinį gyvenimą (ypač Diogenas ir Kratas su savo palydove Hipparchija). Tai ir buvo filosofijos istorijoje žinoma "cinikų" mokykla, kurios žymiai randame vėlesniame graikų bei romėnų stoicisme. Šių tad "cinikų" neturtą pop. Pijus XI vadina niuriu ir išdidžiu, gretindamas jį su šv. Pranciškaus džiaugsmingu ir nusizėminusiu turto atsisaky- mu. Tuo popiežius nori pasak- tyti, kad neturtas kaip papras- ta turto stoka dar anaipol nėra Evangelijos vykdymas. Priešingai, grynai negatyvinis neturtas nesyki padaro žmogų pavydų, gėdų ir net plėšrų: jis kelia neapykantos pasitu- rintiems, gadina socialinius

Rusai pagrobė iš Vienos tris lietuvaites

Prof. Kan. J. B. KONCIUS

Iš Muencheno anų 5,10 val. po pietų lėktuvu atvykau Vienon.

Amerikiečių aerodromas yra rusų zonoje, apie 35 km. nuo Vienos. Aptvertas spygliuotomis vėlomis ir įvairiausiai saugojami uniformuoti Amerikos kareivių. Kiekvieno įva- žiuojančio ar išvažiuojančio ti- krina dokumentus. Plentu, ci- nančiu iš aerodromo per rusų okupuotą teritoriją iki Vienos miesto, yra leidžiama važiuoti amerikiečiams, kurie iš rusų kariuomenės turi specialius lei- dimus. Bet US kariai važiuoja be leidimo.

Hotelis Bristol, skirtas ame- rikiečiams, yra pačiame mie- sto centre, vadinamame I dis- trikte. Šis distriktas vadinamas internacionalinis, nes jis nepri- klauso nei US, nei Britų, nei Prancūzų, nei Rusų okupa- cinės valdžios. Rugsėjo mė- nesį jis yra amerikiečių žnio- rės. Spalio jau bus Britų, se- kantį — Prancūzų, o vėliau So- vietų. Ir taip kas mėnesį kei- čiasi jo apsauga. Visi kiti mie- sto distriktai padalinti į 4 zo- nas; kiekvienoj jų yra karinis komendantas, kariuomenė ir karinė policija. Vazinėtis iš vie- nos zonos į kitą Vienos mieste yra nedraudžiama, jokių žen- klų gatvėse nėra, ir niekas ne- trukdo. Vazinėti gi už miesto ribų, ypač į rusų zoną be lei- dimo draudžiama ir pavojinga. Už miesto ribų prie rusų oku- pacinės teritorijos, visur yra užrašyta anglų ir rusų kalbo- mis, "og prasideda rusų zona. Nuvykau pas šv. Tėvo delega- tą, kurio rezidencija yra rusų zonoje. Iš karės delegatūros pusės, pirmame name, yra Sov. Rusijos komendanto butas, o iš dešinės pusės rusų kariuomenės barakai. Šv. Tėvo delegatui pa- reiškiau pasveikinimo forma: "Tamsta čia gyvenate labai ge- rai "apsaugotas", nes iš Vienos pusės saugoja rusų komenda- tas, o iš kitos jų kariuomenė. Turėdami tokią apsaugą gal- galite važinėti po visą rytų Eu- ropą ir nuvykti net į Kauną, Vilnių, Maskvą ir Leningradą ir tokiu būdu galite būti nun- cijum visai rytų Europai." I šį mano pareiškimą didele šypse- na arkivyskupas nuncijus atsa- kė, jog jis laisvai gal's važiuo- ti po visą Austrią, imant ir rusų zoną, bet toliau, gaila, jo- kių galimybių neduoda. Be to, yra ir pavojinga. Sovietai ir čia neapsieina be žmonių grobimo.

Iš Vienos miesto pagrobė tris lietuvaites, E. J., F. K., ir B. K.

Pagrobė iš amerikiečių sek-

toriaus. Kur jos atsidūrė ir ko- kią vergiją Sov. Rusijoj neša, niekas iš lietuvių nežino.

Būdamas Vienoj, susaikiu- ten esamus lietuvius, kurių y- ra apie 23 asmenis. Susirinki- mas įvyko pas jų pirmininką p. St. D. US zonoj. Nė vienas iš lietuvių nėra apsigyvenęs rusų sektory. Susirinkusiems išdėčiau apie BALF veiklą A- merikoj ir Europoj, šalpos ir emigracijos reikais. Visi labai džiaugėsi ir buvo dėkingi, nes tai buvo pirmas atsilankymas, kadangi pas juos niekas iš a- merikiečių dar nėra buvęs. La- biausiai reikalingiems pašal- pos palikau 1,000 šilingų. Nu- stebino mane jų nusiskundimai austrais. Nustebau ir todėl, kad vieniečiai buvo žinomi kaip ma- lonūs, švelnūs žmonės, bet ka- ro metu ir po karo austrai pa- sirodė pabėgėliams žiaurus. Patyriau, kad juos visai pra- vardujoja, kolioja. Privačiai gyvenančius ismeta dažnai iš buto. Valdžios apsaugos dėl bu- tų jokios nėra. Pvz., pabėgėlė p-lė Valionytė Aleksandra, iš- mesta iš buto, per 2 metus di- džiausią vargą, e.dama iš kampo į kampa, negaudama vietos apsigyventi. Didrų šei- ma lrgi gavo jau teismo spren- dimą išsikraustyti, o kadangi kitur niekur negali gauti, tai neišėina ir laukia, kol išmes į gatvę. Gyvenimo sąlygos lie- tuviams ten šurpulingos. Šalpos iš Austrijos valdžios gauna tikrai moterys per 60, vyrai per 65 ir ligonys.

Toji šalpa yra tik 200 šilingų asmeniui mėnesiui, kas sudaro Amerikos pinigais apie \$8. Iš šios sumos jie turi užsimokėti už butą, šviesą, vandenį ir pra- gyventi. Vienoje labai brangu: sviesto sv. apie \$1, mėsos sv. apie 75c ir riebalų sv. apie 50c ir visi kiti produktai branges- ni, negu Amerikoje. Dėl maisto trūkumo tremtiniai atrodo ne- paprastai suvarge, išbaigę. Dra- bužiai ir avalynė brangiau, nei Amerikoje. Geresni batai \$20, menkesni apie \$8. Todėl jie, gavę iš BALF drabužių ir ava- lynės, nepaprastai džiaugiasi ir iš širdies dėkoja. Tokio dėkin- gavo už šiuos trupinius, kur BALF jiems davė, dar niekur nepatyriau. Todėl ir čia reikėtų nukreipti kiek galima daugiau pašalpos. Visi per 16 m. am- žiaus jokios šalpos iš austrių negauna, nes jie patys privalo sau pragyvenimui užsidirbti. Bet gauti darbų nepaprastai sunku.

Vienoje yra keletas šimtų tūk- stančių savų bedarbių ir sve- timauičiams darbų niekas neduoda.

Pav., jauna gydytoja E. Kryžauskaitė, baigusi me-

dic. mokslus Vienoje, dirba vie- noj ligoninėj tik už ma.štą. Vi- si ten likusieji lietuviai yra at- kirsti nuo vakarų pasaulio ir uždaryti raudonoj saloj, nes vi- sa teritorija apie Vieną yra ru- sų okupacinėj zonoj. Palikau jiems US pareigūnų adresu, į kuriuos, bėdoje atsidūrę, galė- tų kreiptis.

Patyręs jų gyvenimo sąlygas pareiškiau, kad BALF jų nepa- mirs ir neapleis.

Rytojaus dieną, rugsėjo 9 d., nuvykau pas Amerikos Vyr. au- sią pareigūną pabėgėlių globai Mr. McGregor, savo seną pa- žįstamą, su kuriuo turėjau il- gą pasikalbėjimą ir jam išdė- čiau žodžiu tremtinių būklę Vienoj ir prašau jo intervenci- jos, kad ji būtų pagerinta. Be- to, prašė man raštu įteikti apie mano patyrimus iš tremtinių gyvenimo ne tik Vienoj, bet vi- soje Austrijoje.

Kadangi Mr. McGregor yra ir Vyr. ausias PEP programos Direktorius, tai ir šiais reika- lais su juo kalbėjau. Patyriau, kad lietuviai į PEP programą neįtraukiami.

nes visi jie yra atvykę 1944 ir 1945 m.

Gynbos mobilizatorius H. H. Fow- ler Washington karnės gamybos komitetui pareiškė, jog jis numato aliuminijaus metinę gamybą padidinti 200,000 tonų, kad ji pasiek- tų visą į metus 1,700,000 tonų. Aliu- minijus yra viena svarbiausių ka- rių medžiagų, kurios trūkumas galėtų žymiai sutrukdinti ginkla- vimo programą.

Kad geriau susipažinau ir įsitikinau apie teikiamą Aus- rų valdžios šalpą tremtiniais, (nukelta į 5 pusl.)

PAVERGTOJE LIETUVOJE

Laukų drelis menkas

Iš kolchozų pranešimų, kiek jie numato gauti iš apšėto plo- to derliaus, matyti, jog žemės dirbimas apleistas ir laukų der- lingumas kritęs. Nurodant, jog derlius buvęs "geras", skelbia- ma, greičiausiai dar kiek padi- dinant, kad iš hektaro noma- toma gauti po 21 centnerį ru- gių, kai nepriklausomai Lietu- voj vidutinis derlius buvo 25-26 centneriai.

Šiandieninės kainos Lietuvoje

Paskutinėmis žiniomis, Lie- tuvoje įvairių reikmenų kainos maždaug tokios (rubliais): ru- gių centn.—200, kviečių — 250, bulvių — 45, kriaušių kilogr. — 20, arbatos—150, cukraus pagal kortelę—15, be kortelės — 30, sviesto — 24-32, lašinių —20-30. Apdaro kainos taip pat labai aukštos: vidutinės rū- šies suknelė — 300-360, mote- riškas paltas — 300 ligi 3,000, moteriški bateliai — 50-400, vyriški batai — iki 500, vyriš- kas paltas — 1,200, metras vilnonės medžiagos — 80-200.

Atostogų retai teįmanoma

Kolchozų gyventojams Lie- tuvoje atostogų retai teduoda- ma ir taik tik blogam orui e- sant. Jų kokią porą dieną ga- lima gauti tik esant gerose sątykiuose su brigadininku, tačiau už jas vėluai reikia at- dirbti.

Darbo normos

Kolchozuose visiems dar- bams nustatytos normos. Ari- mo norma poriniui plūgu vie- nam žmogui dienai — 0,7 ha, daržų ravėjimo ir kaupimo — 1/6 ha, avių vežimas — 12 vežimų vienam vežėjui su vie- nu mynėju per dieną, o žirnių — 12-13 vežimų, linų kiojimas — 580 pėdų per dieną (kas minutę po pėdą per 9 val. 40 min.), 7 vyrų brigada per die- ną turi nukirsti trumpakotė- mis dalgėmis 2 ha rugių ir juos surišti bei sustatyti į gabas.

Tik tiek darbo atlikus, gali- ma gauti ir normalų darbo at- lyginimą. Tačiau dėl normų di- dumo dauguma darbininkų jų neįstengia atlikti. Tuo būdu jie vienos dienos atlyginimą pap- rastai gauna už pusantros die- nos ar net dviejų dienų darbą.

santykius ir žadina klasių ko- vą. Kapitalizmo apiplėsta da- barties darbininkija yra ge- riausias šitokio neevangelisko- jo neturto pavyzdys. Todėl Bažnyčia, laimindama "neturtą dvasioje", niekad nelaimino ir nelaimina priverstinio neturto. Ji skelbia, kad naudojimas žemės gėrybėmis yra prigimta žmogaus teisė, kurios jam nie- kas negali atimti, ir kad šis naudojimas "padeda žmogui medžiaginį pagrindą atlikti di- džiuos reikšmes turinčioms jo dorinėms pareigoms" (Pop. Pi- jus XII savo kalboje 1941 m. birž. 1 d.). Tuo tarpu nelaisvas, pyktį kelias ir godumą ugda- neturtas kaip tik šioms parei- goms kenkia. Todėl jis nėra būdas sekti Kristumi. Danguas Karalystė atsisleidžia tikiai beturčiai dvasioje, tikiai tam, kuris, nors teisiškai ir būtų turtingas, tačiau praktiškai gy- vena taip, tarsi nieko neturėtų. — Kuo tad skiriasi šie du ne- turto pavidalai? Kuo skiriasi šv. Pranciškaus neturtas nuo senovinių "cinikų" arba nuo šiandieninių darbininkų netur- to? Kuo užplodo beturtis dva- sioje žemės gėrybių stoka? I šį klausimą atsako Kris- tus Kalno pamokslu. Paliepes

Jo klausančioms minioms ne- krauti turtų žemėje, nes nega- lima tarnauti dviem valdovam — Dievui ir Mamonai, Išgany- tojas kalbėjo: "Nebūkite bai- liai susirūpinę savo gyvybe, ką valgsite, nei savo kūnu, ką vilksite. Argi gyvybė ne svar- besnė už valgį ir kūną už dru- bužį? Zvilgtelėkite į dangaus sparnuočius: jie nesėja, nei pjau- na, nei į kluonus nekrauna, o jūs dangiškasis Tėvas juos maitina. Argi jūs ne da- džiau verti kaip jie? Kas gi gali savo rūpesčiu padidinti savo ūgį vienu mastu? Ir kam jūs bailiai rūpinatės drabužiu? Iš- žiūrėkite į laukines lelijas, kaip jos auga. Jos nesidarbuoja ir nevergia, tačiau aš jums sakau, kad Saliamonas visoje savo garbėje nebuvo taip apsilvilkęs, kaip kiekviena iš jų. Taigi, jei Dievas taip apvelka laukinę žo- lę, kuri šiandien yra, o rytoj metama į krosnį, kaipgi labiau jus, žmones menko tikėjimo. Nebūkite tad bailiai susirūpi- nę ir nesakykite: Ką valgsime, ar ką gersime, ar kuo apsi- dengsim? Nes visų šių dalykų labai ieško pagony. Juk įstų Tėvas žino, kad viso to jums reikia. Taigi įieškokite visų pirma Dievo Karalystės ir jos

teisybės, o visa tai bus jums pridėta. Nebūkite baisiai susirū- pinę rytojumi, nes rytdiena pati savimi rūpinsis. Kiekvie- niai dienai gana jos vargo" (Mat 6,25-34).

Šiuose žodžiuose kaip tik ir glūdi tikrojo neturto esmės at- skeidimas. Turto žmogus ieš- ko todėl, kad jis yra neap- rinta būtybė: ens insecurity (P. Wust). Iš gamtos jis nėra beveik nieko gavęs, kas galėtų jam užtikrinti rytojų. Anas pirmąsias Viešpaties stalias rojuje, kada gamta jį dengė, o žmogus sėdosi ir valgė, yra am- žinai prarastas. Žemės žmogus yra nuolatos grasomas bado, šalčio, oro negandų, socialinės santvarkos netobulybių, ūkio svyravimų, piktos kitų valios, kandžių, rūdžių ir vagių. Visus šiuos jo išsilaikymo pavojus jis turi pergalėti, susikurdamas reikalingų šiam sunkiam užda- viui priemonių. Turtas kaip tik ir yra viena iš tokių prie- monių gintis nuo rytdienos gresmės. Šiandien žmogus yra dar pavalgęs ir apsiengęs. Šiandien jis dar turi pastogę ir darbą. Bet rytoj? Bet už mė- nesio, už metų, už dešimties metų? Kas bus tada? Kas bus, kai ateis ūkinė krizė, kai ištiks

nedarbas, nusilis sveikata, pri- artės senatvė? Kuo tada žmo- gus pašalins rytdienos vargą? Todėl jis ir ieško turto, ir ren- ka jo, ir taupo. Todėl jis ir yra susirūpinęs, ką valgys ir kuo vilks. Apsirūpinimas rytdie- nai yra pagrūdinis turto aks- tinas. Nuosekliai tad turtingas yra ne tas, kuris daug turi, bet tas, kuris į žemiškąsias gė- rybes atremia savo ateitį, tikė- damasis jomis pergalės rytdie- nos netikrumą. Tai yra a- nas Evangelijos ūkininkas, ku- ris žiūrėjo į pilnus savo kluonus ir sakė: "Mano isela, tu turi daug gėrybių, sukrautų daug- liai metų" (Luk 12,19. Turtingumas Krikščionybės šviesoje yra ne tiek medžagos kiekybė, kiek dvasios kokybė: tai jos nusiteikimas žemisko- sios ateities atžvilgiu, pagrū- diant jį turto galia. Turtuolis yra tasai, kuriam rytdiena yra paties rankoje, kuris jau- čias pats esąs ateities viešpatas.

Prieš šitą tad "turtuolių dva- sioje" Kristus kaip tik ir stato beturtį dvasioje, liepdamas ne- sirūpinti, "ką valgsime, ar ką gersime, ar kuo apsidengi- me" (Mat 6,31). Šio rūpesčio yra pilni pagony. Tačiau jie

kitoki ir būti negali. Jie tiki ju- k tik jį savo rankų darbo stabus, kurie dūžta jų akivaizdoje, to- dėl žmogaus aprūpinti nepajė- ga. Grįsti šiais negyvais sta- bais savo ateitį būtų lengva- pėdiškumas, nevertas žmogaus protingumo. Bet krikščionis? Juk jis tiki į dangiskąjį Tėvą, kuris yra Meilė, kuris siuntė savo Sūnų Jėzų Kristų pasau- lio vaduoti, kurio sprendimu randa maisto žvirbliai ir apda- ro lauko lelijos. Jeigu tas Vieš- pats iš meilės sukūrė žmogų ir jį atpirko, guldymas gyvybę už jį, tai yra didelio netikėji- mo ženklas manyti, kad Jis pa- mirš žmogų jo istorijos kelyje ir juo nepasirūpins sunkią jo egzistencijos valandą. "Jeigu Dievas apvelka laukinę žo- lę, kuri šiandien yra, o rytoj me- tama į krosnį, kaip gi labiau jus, žmones menko tikėjimo" (Mat 6,30). Juk argi žmogus nėra vertesnis už visus kitus gamtos padarus? Argi ne po jo kojo- mis yra padėta visa Viešpaties kūrinija (plg. Ps 8,7)? Kaip gi tad galėtų įvykti, kad Die- vas, aprūpindamas visus kitus padarus, paliktų nežinai žmo- gų, sukurtą pagal Jo paties pa- veiksą?

(bus daugiau)

KŪRYBOS PRIEDAS

Pabaltiečių simf. konc. belaukiant

Simfoninė muzika Lietuvoje tik paskutiniuoju laiku buvo pasidariusi populiari platesnės visuomenės tarpe. Visą pirmą Nepriklausomybės laikotarpį mes pragyvenome po visiškai Valstybės operos diktatūra; aukštai iškilusi opera nustelbė kitas dar nepradėjusias bujoti muzikos meno šakas ir net tikrai apsišvietusių inteligentų tarpe sukūrė tvirtą įsitikinimą, kad su opera prasideda ir baigiasi aukštasis muzikos menas. Ir dabar dar daugelis tremtinių neigia Amerikos miestų kultūringumą, taikindami jiems "neklaidingą" kriterijų: ar juose yra opera? Tuo tarpu daugelis net nepasidomėja, — ar yra simfoninis orkestras? O juk tų orkestrų Amerikoje yra beveik kiekviename didesniame mieste ir jų dauguma yra aukšto lygio ir gausiai lankomi.

Simfoninė muzika Lietuvoje

Simfoninė muzika ir Lietuvoje paskutiniuoju laiku prieš tremtį buvo pradėjusi smarkiai kilti. Kaune 1935-38 metų laikotaryje palaipsniui išaugo Valstybės radiofono orkestras, kuris gabių ir nuoseklių dirigentų — Balio Dvariono, o vėliau Jeronimo Kačinskio vadovybėje smarkiai pakilo savo lygiu. Prasidėjus II Pasauliniam Karui, kai mums atiteko Vilnius, ten tapo perkeltas ir Radiofono orkestras, jis išsėk nutebino šiaip priešais nusiteikusių lenkų visuomenę savo meniškumu ir tikslu grojimu. Filharmonijos koncertai pasidarė lietuviams vieniems lyg savotiška meno šventovė, lyg kad savo laiku Kauno opera; įdomu, kad ir dabar iš tremtinių, kurie vertina ir mėgsta simfoninę muziką, daugiausiai yra gyvenę per karą Vilniuje.

Nevien simfoniniai koncertai vystėsi: išaugo pas mus ir nemaža simfoninė literatūra. Vieną kitą kūrinių turėjome iš senesnės kartos muzikų: J. Naujalo, Čiurlionio. Vieni kitų simfoninių veikalų pasireiškė ir St. Šimkus: gausios šioje srityje buvo mūsų iki šiol gal žymiausias instrumentalistas J. Gruodis. Kiek nuosailai čia stovė K. V. Banaitis, pasižinęs labiausiai vokalinei ir kamerinei muzikai. Užtat kiek jaunėsi (dabar, deja, jau beveik visi jauni) mūsų kompozitoriai visi gan gausiai pasireiškė simfoniniame mane: iš jų gausiausias — V. Bacevičius; toliau seka Vl. Jakubėnas, A. Raciūnas, J. Gaidelis, Kl. Graudė, kartu su visa grupe dabartinėje tarybinėje Lietuvoje priaugusių jaunų lietuvių kompozitorių, — visi jie turi nemažai simfoninių kūrinių. Keletą simfoninių poemų naujoviškame stiliuje turi ir Jer. Kačinskas.

Didelio paskatinimo kurti simfoninius veikalus Lietuvoje teikė faktas, kad kiekvienas nors kiek padoraus lygio simfoninis veikalas galėjo būti lengvai atliktas. Valstybės radiofonas, kartą priėmęs veikalą pastatymui, automatiškai išsiųsdavo orkestro balsus ir pasidarydavo partitūras nuorašą, paslindamas šią visą medžiagą į savo biblioteką. Deja, visos šios partitūros su visa medžiaga pasiliko už geležinės uždangos.

Tai prisiminus, būtų sunku surašyti simfoninį koncertą vien iš lietuvių kūrinių, norint duoti pilną lietuviškos simfoninės muzikos vaizdą. Be to, nėra tikra, ar mūsų visuomenė, kuri vos tik buvo pradėjusi susipažinti su simfonine muzika, pakankamai paremtų tokį koncertą.

Rašo VLADAS JAKUBĖNAS

Trijų tautų koncertas

Todėl V. Tysliavienės sumanyta idėja — ruošti bendrą trijų Pabaltijo tautų koncertą yra natūrali ir sveikintina. Reikia žinoti, kad latvių ir estų muzikos gyvenimas buvo jau iš XIX šimtmečio labiau išvystytas, negu pas mus ir jų visuomenė, simfoninę ir instrumen-

Komp. J. Jakubėnas

tinę muziką itin vertina. Kadangi New Yorkas su apylinkėmis turi gan gausias latvių ir estų naujųjų ateivių kolonijas, ir kadangi dar kiekvienos tautos muziką diriguos tos pačios tautos dirigentas, tai galima laukti nemažą publikos.

LIETUVIŲ POEZIJOS LOBYNAS

A. Tyruolis

Mūsų laikai yra didesni kovos už buitį laikai, negu bet kada. Dėl to ir tos kovos filosofija, vadinamasis egzistencializmas, tapo labai šiandien madu. Kai drebą tautų pamatai, drebą ir pavienis žmogus dėl savo buities, savo išsilaikymo.

Bet atrodo, kad rūpestis dvasinių vertybių išlaikymu mūsų dienomis yra taip pat šoktelėjęs aukštyn. Ati ypač patyrė nuo savo kamieno atskirtas žmogus. Štai kodėl, ypač mūsų tautiečių tremties dienomis, buvo uoliai imtasi dvasinės kūrybos ir jos užfiksavimo, išlaikymo. Daugiausia tai buvo atsiminimo dvasinis tėvis krautis.

Palinkimas dvasines vertybes kaupti ir skelbti nesumažėjo ir šiame krašte. Priešingai, gal net padidėjo, atsiradus geresnėms materialinėms sąlygoms. Rinkiniai raštai, vadovai, žinyai, lobynai, net draugų lietuviškosios enciklopedijos sumanymas — štai jų kaupitinių dvasinių, kultūrinių vertybių pasireiškimas.

Tuo pačiu pagrindu bus atsiradusi ir didžiulė, 832 puslapių, rinktinė lietuvių poezijos knyga — Lietuvių Poezijos Antologija, prieš kelis mėnesius Liet. Knogos Klubas Čikagoje išleista. Jos redaktoriai, mūsų žymieji rašytojai J. Aistis ir A. Vaičiūnas, atliko tikrai didelį darbą. Ne mažesnis, atrodo, bus ir leidėjo. Nes tokios didžiulės rinktinės knygos, berods, nebuvę išleista nė tais laikais, kada jie tam buvo kur kas palankesni.

Reikia pasakyti, kad šalia Lietuvos Istorijos ir Lietuvių Kalbos Vadovo šios poezijos rinktinės bus viena svarbiausių pagrindinių knygų. Ji padės geriau suprasti ne tik lietuvių, kaimo genijų, bet ir dar labiau paryškinti mūsų tautos praeities ir dabarties veidą. Jeigu dar susilauksim Lietuvių

Lietuvių programa

Kalbant apie lietuvių programą, visų pirma galima pasidžiaugti dėl dirigento pasirinkimo: Jeronimas Kačinskas yra asmuo, kuriam iš viso naujoviškesnė, o ypač lietuvių simfoninė muzika buvo visuomet labai artima; jis yra Lietuvoje po keletą kartų pradirgavęs tuo ne visus žymėjus lietuviškus simfoninius kūrinius, juos ypač kruopščiai ir sąžiningai paruošdamas. J. Kačinsko klausia yra fenomenali.

J. Kačinskui, aišku, turi priklausyti galutinis žodis dėl programos sudarymo. New Yorko koncerte, tarp kitko, numatyta atlikti Jakubėno "Rapsodiją", pirmą kartą J. Kačinsko atliktą 1940 m. Kaune ir vėliau daug kartų pakartotą; taip pat "Legenda", kuri buvo atliktą Lietuvoje 1943 m. V. Bacevičiaus simfonijos įtraukimą į programą tenka vertinti labai teigiamai: nors šio talentingo moderniojo kompozitoriaus kūryba platesnei lietuvių publikai buvo kiek tolimesnė, bet ji buvo užtat itin vertinama mūsų rimtų muzikų, o užsienio pasidomėjusio ypač susilaukdamo palankių atsiliepimų. Malonu pažymėti, kad J. Gruodis vardas, be kurio jokia lietuviška simfoninė programa yra nepilna, vis dėlto figūruoja šio koncerte, nežinūnt, kad visi jo originaliniai veikalai liko už geležinės uždangos. Emigracijos sąlygomis tai bus gražus

pagarbos pareiškimas šiam 1946 m. Lietuvoje mirusiam mūsų didžiam kūrėjui.

Latvių atstovai

Bruno Skulte buvo Latvijoje iškiles kaip talentingas jaunos kartos dirigentas ir kompozitorius. Tremtyje jis buvo suorganizavęs Oldenburgo stovykloje latvių operą, gyvavusią keleris metus ir davusią keletą gražių pastatymų.

Prof. J. Vitols, kurio kūrinių bus grojami, yra laikomas latvių muzikos patriarchy, jis buvo žymiu kompozicijos profesorium Petrapilyje Rimsio Korsakovo aplinkumoje. 1919 m., grįžęs į Latviją, suorganizavo konservatoriją ir jai iki tremties vadovavo. 1947 m. jis mirė Liubeko, eidamas 86 amžiaus metus, iki pat mirties dienų uoliai dalyvaudamas latvių kultūrinėje veikloje. Pas J. Vitolį tiek Petrapilyje, tiek ir Rygoje mokėsi visa eilė lietuvių muzikų, jų tarpe J. Tallat-Kelpša, St. Šimkus ir Vl. Jakubėnas.

Estų muzikai

Endel Kalam yra žinomas

RETIEJI MŪSŲ KULTūros LIUDYTOJAI

Pirmoji mokslo metų savaitė Pittsburgho Universitete yra vadinama naujokų savaitė. Trims tūkstančiams bepradėdantių studentų kiekvieną rudinį šią savaitę yra sudaromos specialios sąlygos greitesniam susipažinimui su tvarka, mokytojų personalu ir mokyklos patalpinimais. Nenuostabu todėl, kad Tautybių Kambariai šiuo metu irgi perleidžia daugiausia naujų lankytojų. Vėliau šie kambariai yra naudojami mokymui, kur diena iš dienos simtai studentų praleidžia valan-

das klausydamiesi paskaitų. Šalia amerikiečių studentų Tautybių Kambariai yra nuolat lankomi užsieniečių studentų ar svečių iš Pietų Amerikos, Europos, Azijos kraštų ar Jungt. Tautų atstovų, kuriems šie kambariai tankiai būna jų lankymosi ar studijų Pittsburghe priežastimi.

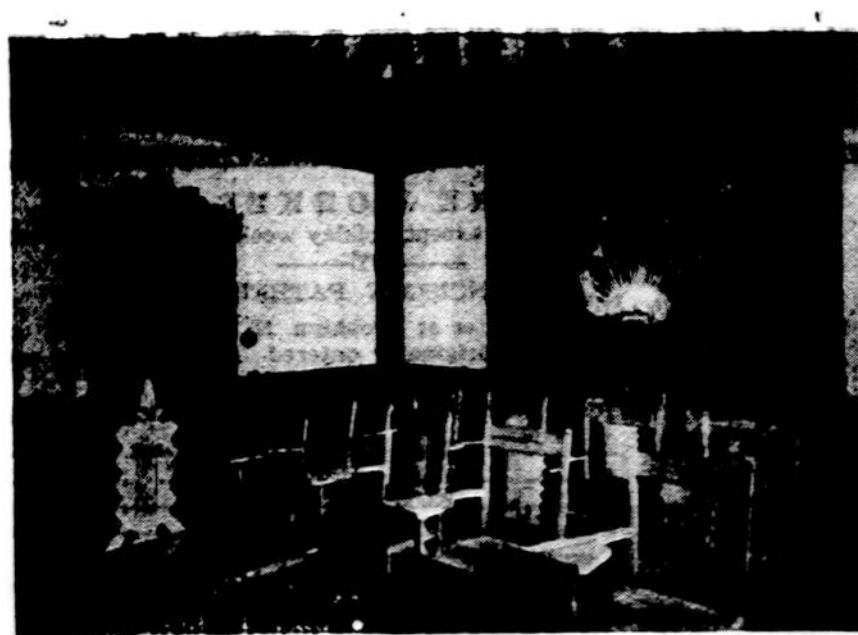
Neseniai Pittsburgho Universitete besilankantiems Jungt. Tautų atstovams Tautybių Kambariai buvo rodomi kaip pavyzdys universiteto valdymo tarptautinėse problemose.

Lietuvių Kambaryje iš sunkių ažuolinių kėdžių, stalo, durų ir sienų kampe iškyša būdingieji mūsų ornamentai išdrožinti kietame lietuviško ažuolo medyje; drobe išmūštos sienos palengva išryškėja į austą "Paukščių Kelias", o languose garsieji mūsų pakelių kryžiai. Amerikiečiams ar svečiams visa tai išaiškina specialii studentų - vadovų. Taip pat gausi vaizdžiai yra kiekvienam lankytojui išaiškina užpakalinėje kambario sienoje įkopi juotas Čiurlionis Dviejų Karalių paveikslas. Stovėdami tamsiame fone, vaizduojančiam

daugybę estų muzikos gyventojų, antrojo su karū suaugomą. Iš brangatmenio sklinde ypatinga šviesa, išryškinti viduje baltų beržų ir sodų apsuptą lietuvišką sodybą — simbolį lietuviui nepakeičiamo turto.

Pačiais universiteto vadovybės žodžiais — šiuo metu karaliai esą bejėgiai apsaugoti arba gražinti iš mūsų išplėstą ir naikiojamą brangenybę. Šiandien esą mūsų prisiiršimo prie gamtos ir laisvės troškimo šviesa po laisvajį pasaulį ir daryti tai pačiais efektyviausiais būdais. Lietuvių Kambarys Pittsburgho Universitete šandien nebėra vien tik nuosavas kampelis lietuvių studentui. Šalia Čekoslovakų, Lenkų, Rumunų, Vengrų kambarių Lietuvių Kambarys šandien yra retas liudytojas mūsų tautos vargų ir mūsų laisvės troškimo tūkstančiams studentų bei lankytojų.

Su nuosirdžiu dėkingumu šandien tenka prisiminti Lietuvių Kambario pionierius, kurie nesigailėdami jėgų nei išlaidų net penketą metų dirbo šiai idėjai gyventi. Iš jų daugiausia nusipelnę yra Vyriausio Lietuvių Kambario Rengimo Komiteto nariai: P. Pivarūnas, J. V. Gray, J. Baltrušaitis,

Lietuvių kambarys Pittsburgho universitete

niūrią Lietuvos praeitį, vienas iš karalių rankose laiko brangenybę, antrojo su karū suaugomą. Iš brangatmenio sklinde ypatinga šviesa, išryškinti viduje baltų beržų ir sodų apsuptą lietuvišką sodybą — simbolį lietuviui nepakeičiamo turto.

Pačiais universiteto vadovybės žodžiais — šiuo metu karaliai esą bejėgiai apsaugoti arba gražinti iš mūsų išplėstą ir naikiojamą brangenybę. Šiandien esą mūsų prisiiršimo prie gamtos ir laisvės troškimo šviesa po laisvajį pasaulį ir daryti tai pačiais efektyviausiais būdais. Lietuvių Kambarys Pittsburgho Universitete šandien nebėra vien tik nuosavas kampelis lietuvių studentui. Šalia Čekoslovakų, Lenkų, Rumunų, Vengrų kambarių Lietuvių Kambarys šandien yra retas liudytojas mūsų tautos vargų ir mūsų laisvės troškimo tūkstančiams studentų bei lankytojų.

Su nuosirdžiu dėkingumu šandien tenka prisiminti Lietuvių Kambario pionierius, kurie nesigailėdami jėgų nei išlaidų net penketą metų dirbo šiai idėjai gyventi. Iš jų daugiausia nusipelnę yra Vyriausio Lietuvių Kambario Rengimo Komiteto nariai: P. Pivarūnas, J. V. Gray, J. Baltrušaitis,

A. S. Marčiulaitis, W. Zambauskas, dr. Johann T. Baltrušaitis, J. Virbickas ir E. A. Schultzas. Įdomu, kad ir šandien, dvylika metų po kambario įrengimo, Lietuvių Kambario Komitetas, susidedas iš maždaug tų pačių asmenų ir toliau nenuilstamai deda pastangas, kad pagyventų ir praplėstų šią gražią idėją. Universiteto vadovybė šiai jų veiklai yra palanki ir kur kiek galėdama stengiasi padėti. Kaip rezultata šio nuosirdaus bendradarbiavimo galima būtų suminėti sekantį semestrą numatomą lietuvių literatūros dėstyimą Pittsburgho Universitete, lietuviams studentams sudaromas pinigines lengvatas, ar leidimą nemokamai naudotis universiteto patalpomis rengiamiems lietuviškų dainų koncertams. Pats Lietuvių Kambario Komitetas yra universiteto pripažintas kaip nuolatinis ir vietinėlis organizuotas lietuvių tautos tūkstančiams studentų bei lankytojų.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Kultūros Instituto Tarybos nariais naujoji ALRK Federacijos Valdyba pakvietė: J. Aistį, J. Brazaitį, A. Bendorį, K. Jurgelį, Pr. Naujokaitį, kun. M. Ražaitį, A. Vaičiūną, Vl. Viliamą ir S. Sužiedelį.

• Darnus muzikinis vienetas Brazilijoje. Lief. Katalikų Bendorienė turi savo chorą Sao Paulo mieste. Chorui vadovauja Al. Ambrozaitis. Siemiet jau turėjo du koncertus, buvo išpildyti gana sudėtingi ir sunkūs kūrinių. Choras turi ir savo kvartetą, kurį sudaro: J. Valčiūnas, St. Zacharka, Al. Bogušskas ir J. Gaigalas; ir du solistus: K. Ambrazevičius ir V. Tatarūną.

• Smuikininkas Iz. Vasyliūnas, dirbdamas prie universiteto Papayano, Kolumbijoje, nuolat koncertuoja. Kas sekandienį jis groja smuiku Remdemporių bažnyčioje, dažnai surengdamas ir didesnius religinius koncertus. Savo koncer-

tuose, skirtuose publikai ar radiofonui, jis nepamiršta įtraukti ir lietuvių kompozitorių kūrinių.

• Dainavos Ansamblių Argentinoje rengiasi įdauuoti tris naujas plokšteles. Susidurdamas su finansiniais sunkumais, ansamblio kreipėsi į vietinius lietuvius, kad paremtų aukomis ir iš anksto užsakytų plokšteles.

• Architektas J. Steikūnas ruošia planus Montevideo lietuvių bažnyčiai ir kitoms pastatams.

• Dr. J. Mačernis, studijavęs filosofiją ir matematiką, dėstęs matematiką Telšių kunigų seminarijoje, yra parašęs ispanų kalba filosofinį veikalą, kurį tikimasi artimu laiku atspausdinti.

Atsiųsta paminėti

LITERATŪROS LANKAI — neperiodinis poezijos, prozos ir kritikos žodis. Nr. 1, išleistas Buenos Aires, Argentinoje. Redaguoja kolektyvas: Kazys Bradūnas, Juozas Girmius, Juozas Kekštas, Henrikas Nagys, Alfonsas Nyka - Nylūnas. Visais laikraščio reikalais rašyti: Kazys Bradūnas, 1127 Bayard St., Baltimore 23, Md., USA.

• Eglutė — Spalio mėn. numeris. Pažymėtina, kad viršelis ir kai kurios teksto iliustracijos pieštos dail. Birutės Vilkaitytės - Gedvilienės. Jos visam numeriui įnešė daug naujumo.

• Karys, mėnesinis žurnalas, nr. 5, nr. 6. Nuo 5 nr. redaguoja Penikas.

SPALIO MĖN. AIDAI

Jau atspausdintame "Aidų" spalio mėnesio numeryje randami šie straipsniai: Antanas Musteikis — Kultūra mokslo šviesoje, Pr. Gaidamavičius — Stigmatizuoti naujoji šviesa, Jonas Balys — Retos dainos, Juozas Girmius — Laisvė ir religija (žurnale spausdintos ir greit atskira knyga pasirodysiančios studijos pabaiga), V. K. Bažaitis — Lietuvių muzikos raida. Grožinės literatūros dalį užpildo St. Santvaro ir Bern. Brazdžionio eilės ir Antano Vaičiūnaičio novelė.

Platus apžvalgų skyrius. Jame paminėtina "Lietuvių poezijos antologijos" ir romano "Namai ant smėlio" recenzijos. Be to, įdomūs apžvalginiai: A. Maceina — Titulais Bažnyčioje ir K. Mockus — Žemaičių kultūrinis gyvenimas. Mokslo skyriuje nušviečiama Amerikos mokyklų sistema.

Numeris iliustruotas A. Vaičiūnos, A. Gaidikio, Z. Kolbos, L. Viliamo, Michelangelo ir kitų darbais.

KVIEČIAME Į TALKĄ

Sunkiausius lietuvių tautos laikus gyvendami, savaime daugiausia energijos skiriam kovai Lietuvos nepriklausomybei atstatyti ir lietuvių tautai apsaugoti nuo visiško sunaikinimo. Tačiau, kaip kiekvienos tautos, taip ir lietuvių gaivumas reiškiasi ne vien fiziniu, bet ir kultūriniu gyvenimu. Fiziškai tauta gali išlikti ir nesunaikinta, bet nustoja kultūrinės pažangos, ji savaime gali iširti kitų tautų tarpe. Jau spaudos draudimo laikais, 1865-1904 m., tokiu būdu bandė mus sunaikinti maskolių valdžia ir išbraukti iš kultūringų tautų, atimdama mums mūsų raštą. Tačiau, visai lietuvių tautai stojus į kovą dėl savo kultūros, po 40 metų pavyko laimėti. Nepriklausomai Lietuvos valstybei atsižvelgus, visuose baruose plito ir mūsų kultūra, ir netrukus mums pavyko užgydyti senąsias žaizdas, ir užimti lygią vietą tarp kitų tautų.

Naujoji mūsų krašto okupacija sustabdė normalų mūsų kultūros plėtimąsi; sugriovė visa, ką buvome šioje srityje laimėję. Dabar ne vien griaujamasis visas lietuvių tautos pastatas senomis, tik žymiai patobulintomis Muravjovo Koriko priemonėmis, bet ir fiziškai yra naikinama visa mūsų lietuvių tauta. Mums, laisvajame pasaulyje gyvenantiems lietuviams, tenka atsakingumas — greta kovos už savo laisvės atstatymą — kovoti ir už savo kultūros išlaikymą, už jos nuolatinį kėlimą ir tobulinimą.

Šioje plėtimėje nemaža jau yra atlikta, bet lieka dar platus nepalietis dirvonai, kurie laukia darbininkų. Mes, žemiau pasirašę, esame pasiryžę į tą bendrą mūsų darbą įsijungti. Būtent, esame pasiryžę leisti "Lietuvių Enciklopediją".

Suprasdami savo atsakingumą lietuvių tautai, stengsimės ją išleisti tokią, kad ji patenkintų išsklaidytą visame pasaulyje mūsų laisvajai visuomenę, kad ji būtų, Lietuvai nepriklausomybę atgavus, nors mažas mūsų tremtinių atpildas kovojančiai tautai.

Dabartinės Enciklopedijos leidėjas yra Juozas Kapocius, prityręs spaudos sritys žinovas, o faktiškąją leidėją yra visi tie, kurie ją užsiskakys. Jos tiesioginis redagavimas pavedamas tiems, kurie ir Lietuvoje toki pat darbą dirbo, būtent prof. Vacloviui Biržiškai, prof. Pr. Cepėnui, prof. P. Jonikui ir A. Bendoriui. Redakcijos sekretorius bus rašytojas St. Santvaras. Tačiau, norėdami, kad ir redakcija rastų stiprią atramą mūsų visuomenėje ir pati būtų visuomenės turėtu garantiją "Lietuvių Enciklopedijos" nešaliskumui, greta faktiškos redakcijos, sudarome ir Redakcijos Komisiją, kuriai, be pačių redakcijos narių, sutiko įstoti: prel. J. Balūnas, prof. M. Biržiška, prof. V. Kanauka, prof. St. Kopulaila, prof. V. Krėvė-Mickevičius, prof. K. Pakštas, prof. J. Puzinas, Vytautas Širvydas, adv. M. Toliusis, prof. J. Vengris ir dr. A. Zelvys.

Kartu kreipiamės tiek į visus, laisvame pasaulyje gyvenančius senosios enciklopedijos buvusius bendradarbius, tiek ir į visus senosios emigracijos kultūros darbuotojus ir ypač į jaunuosius mūsų mokslo kadrus, išaugusius jau tremtyje ir emigracijoje, kviesdami paremti mūsų sumanytą savo bendradarbiavimą. O į geras valios lietuvius, susirūpinusius savo krašto ir tautos ateitimi, kreipiamės, kviesdami mūsų darbą paremti, užsakant "Lietuvių Enciklopediją", nes tai ir duos galimumo darbą privesti prie galo ir jį jau laisvon Lietuvon atgabenti, o tiems, kurie liks toje svetingoje šalyje, tie tomai bus amžinas priminimas jų ryšio su visa lietuvių tauta.

Taigi, visus kviečiame į talką.

Redakcija	Redakcinė	Komisija
prof. Vaclovius Biržiška	prel. J. Balūnas	prof. J. Puzinas
prof. Pr. Cepėnas	prof. M. Biržiška	Vytautas Širvydas
prof. P. Jonikas	prof. V. Kanauka	adv. M. Toliusis
Antanas Bendorius	prof. St. Kopulaila	prof. J. Vengris
Stasys Santvaras	prof. Vincas Krėvė	dr. A. Zelvys
	prof. K. Pakštas	

Pastaba: Visais redakcijos reikalais kreiptis į vyriausią redaktorių prof. Vaclovą Biržišką, 1222 11th Street, N. W., Washington, D. C.

RUSAI PAGROBE...

(atkelta iš 3 psl.)

nuvykau į Austrijos vidaus reikalų ministeriją pas visos Austrijos tremtinių reikalais viršininką Dr. Adolf Popelką. Šis pareigūnas paaiškino man, kad pabėgėliams iš tikro esą tik duodama 200 šilingų šalpos mėnesiui ir kad galintiems dirbti jokios šalpos neduoda. Kai man pastebėjau, kad žmonės negali gauti darbo, tai jis atsakė, kad jų darbo būras gali parūpinti darbo ūkiuose arba įmonėse, už Vienos miesto ribų. Kadangi darbų atsiranda ir rusų zonų, o ten jų esama daugiausia, tai, suprantama, pabėgėliai jokių būdu nesutinka vykti dirbti, nes vietof darbo Austrijoje, gali atsirasti Sibire. Paklausus, kodėl tremtiniams negarantuojami butai, tai jis atsakė, kad nėra tokio globalinio įstatymo, ir jie iš buto yra išmetami. Privilegijų kreipiantis į mūsų biurą, kur's nusijus į kokią nors stovyklą. Dėl menkos teikimo pašalpos ir Austrijos išdo jis man paaiškino, kad jų Valstybės išdas yra menkas, ypač dar esant rusų kariuomenei, kuri viską į Rusiją išveža. Be to, jis man pranešė, kad ir pačių pabėgėlių yra daug — iš viso 360 tūkstančių. Iš jų apie 45 tūkstančiai yra svetimtaučiai k. t. vengrų, ukrainų, lietuvių, lenkų ir t. t. Šis skaičius jo nuomone, yra didelė našta, o dar labiau, kad ir pačių austrų esama bedarbių.

NCWC Direktoriaus Vienoj

Dr. Amiel pasikvietė pas save pietų, ir turėjau su juo pasitarimą apie pabėgėlių šalpą. Ne tik iš lietuvių pastebėjau, kad iš NCWC pašalpos negauna, bet ir šios organizacijos direktorius patvirtino, kad tremtiniams jie dabar pašalpos nebėduoda. Mat, nuo Naujų Metų NCWC visas savo gėrybes šalpai siunčia Austrijos katalikų organizacijai Caritas, o šioji organizacija veikia kiekvienoj parapijoje, kuri ir išdalina neturtinčioms austrams.

Pareiščiau didelį nepasitenkinimą dėl to, nes tremtiniai, IRO nustojus veikti, yra kur kas reikalingesni pagalbos, nei austrai. Be to, šios tvarkos dėka, gaunantieji pašalpas net nežino, kad jos yra suaukotos Amerikos visuomenės. Pagaliau Amerikoje duodami aukas žmonėms skiria labiausiai pabėgėliams, o dabar jie visai jos negauna. Dr. Amiel su manuo nuomone sutiko ir paaiškino, kad jis šiuo klausimu, turėjęs daug ginčo su aukštais pareigūnais Europoje ir dėl tos priežasties jis yra iš Vienos atsikėmęs į New Yorką, o jo vieton esąs paskirtas kun. Flynn, kuris už mėnesio laiko jau atvyks iš USA. Dr. Amiel pasižadėjo, iki išvyks, kuo tik galės lietuviams pagelbėti, nes jo įsitikinimu, jie labiausiai globos reikalingi.

Užbaigęs svarbiausius reikalus Vienoj, lėktuvu išskridau tiesiog į Berlyną.

Pasitraukusių iš VLIKo paaiškinimai

Amerikos Lietuvių Fronto Būtinųjų biuro spauda perduotas pasikalbėjimas su Liet. Fronto ir Liet. Vienybės Sąjūdžio buvusiais VLIKo atstovais prof. Z. Ivinskui ir L. Prapuoleniui.

Ryšium su Lietuvių Fronto bei Lietuvių Vienybės Sąjūdžio atstovų pasitraukimu iš Vliko ir Dr. P. Karvelio, einančio VLIKo pirmininko pareigas, pareiškimu "Eltos biuleteny" gavome eilę pageidavimų, kad būtų paaiškinta iš antros pusės, nes, anot vieno redakatoriaus, kuris į mus kreipėsi, "Eltos biuletenis" jau kuris laikas virto partiniu organu. Pageidavimui tenkinti siunčiame redakcijoms šį pasikalbėjimą "audiatore et altera pars" principu. Iš anksto dėkojame už parodytą dėmesį ir eventualų panaudojimą šioje ar tokia forma.

ALFB BLURAS

1. Ar tiesa, kaip einas Vliko pirmininko pareigas Dr. P. Karvelis skelbia, kad Lietuvių Fronto ir Lietuvių Vienybės Sąjūdžio pasitraukimo iš Vliko pareiškimas "skaudžiai pralekia su tikrove"?

— Anaipol! Mūsų pareiškimas konstatuoja keturias žymes, kurios yra būdingos dabartiniam Vlikui, būtent (a) netekimas ryšio su Laikinąja Lietuvos Vyriausybe; (b) netekimas ryšio su krašto rezistencijos įgaliojimu užsienyje; (c) išvartimas į grynai politinę instituciją, netekiant rezistencinio charakterio; (d) nusilenkimas moraliaiems politinės kovos metodus. Deja, turime pabrėžti, kad visos šios žymės kaip tik dabartinę Vliko tikrovę atitinka.

(a) Formalinio ryšio su Laik. Lietuvos Vyriausybe. Tautos sukilimo pastatyta 1941 m. birželio 23 d., VLIKas niekad nėra turėjęs, todėl jo nėra nutraukti negalėjo. Veltui tad pulk. K. Skirpa, kaip Laik. Vyriausybės galva, laukty pranešimo ir džiaugtųsi ligi šiai dienai jo negavęs, kaip tai jis teigia ELTOJE (Nr. 17, 24 p.). Tačiau Vlikas yra turėjęs su Laikinąja Vyriausybe praktinį ryšį tuo, kad ligi šiuo metu visą laiką jo sąstata yra dalyvavę asmenų, kurie yra kartu ir Laikinios Vyriausybės nariai. Žinoma, je nebuvo jos formaliai į Vliką deleguoti, tačiau šitoks jų dalyvavimas palaiko Vliko praktinį kontinuitetą su Laikinąja Vyriausybe, kaip su pirmuoju mūsų Tautos rezistencinio organu, kuris krašto rezistencijos buvo sukurtas. Šiandieniniame Vliko sąstata tokių asmenų nebėra nė vieno. Prof. J. Brazaitis buvo paskutinis. Tai mes konstatuojame kaip liūdną faktą, nesimindami kalbėti Laik. Vyriausybės vardu, kaip to nemanėme daryti ir savo pareškime. Tačiau tokia yra tikrovė, o apie tikrovę kalbėti turi teisės kiekvienas, kuris ją regi.

(b) Tiek Vliko pirmininkas, tiek jo pareigas einas Dr. P. Karvelis gerai žino, kas turi krašto rezistencijos įgaliojimus užsienyje. Jie taip pat gerai žino, kad dėl tam tikrų priežasčių jų bendradarbiavimas su Vliku yra nutrukęs, ar beveik nutrukęs. Dar nėra atėjęs laikas rezistencinėms detalėms skelbti.

(c) Jau senokai Vlike reikiama netinkama linkmė: užtu

tarnavus bendram krašto laisvinimo reikalui, kreipti daug dėmesio į vienos ar kelių grupių partinį interesą. Ši tendencija savo viršūnę pasiekė rugpjūčio 3 dieną, kada Vliko Vykdomoji Taryba — pagrindinis Vliko veiklos organas — buvo sudaryta, išjungiant iš jo rezistencinės kovos grupes. Kaip visuomenė dabar žino, ši taryba susideda šiuo tarpu iš trijų politinių partijų, kurios ne tik neatstovauja kovos organizacijoms, bet pasižymi savo buržuaziniais konservatyviais polinkiais, būtent: iš tautininkų (p. Sidiskis), valst. liaudininkų (p. Zalkauskas) ir ūkininkų Sąjungos (p. Karvelis). M. Brakas neatstovauja jokiai grupei: jis yra atėjęs specialia sutartimi ir pasiieka kiekvienoje Vykdomoje Taryboje, kol ši sutartis galioja (tarp kita ko, jis netrukus išvyksta į Ameriką su šeima). Šitokios tad Vykdomosios Tarybos sudarymas, be to ankstesnio ryšio netekimas su pirmuoju rezistencinio organu Laikinąja Vyriausybe, atstūmimas krašto įgaliojimų užsienyje, padarė, kad VLIKas iš tikro neteko rezistencinio charakterio, kurio buvo turėjęs Lietuvoje.

(d) Kai kurie laicistinio ir net katalikiško bloko atstovai, paleidę gaudus, neturinčius absoliučiai jokio pagrindo, apie rezistencijos veikėjus (konkrečiai apie prof. Brazaitį ir L. Prapuolienį), parodė, kad jie griežiai nemoraliai politinės kovos priemonių politiniais savo priešininkams nugalėti. Tai yra jau nepateisinama grynai politinė institucija, bet tai yra tiesiog nepakankama rezistenciniam laisvinimo organui, kuriame pastojimas savo bendradarbiams, jų garbės gynimas, tarpusavio susigynimas, reikalingos paslaugos išlaikymas yra būtinos vaisingo darbo sąlygos. Deja, VLIKas nepajėgė šitų sąlygų sukurti. Priešingai, Vliko daugiama kaip tik nuėjo su tais, kurie šiuos šmeižtus laidė, nors patys jais, kaip iš privatinų pasikalbėjimų paaiškėjo, netikėjo, bet tik skelbė kaip priemonę diskredituoti nepatinkamiems žmonėms. Turime didžiai apgailestauti, kad šitokiam apgailestauti, kad šitokiems nešvariems metodus nusilenkė ir du krikščioniško bloko atstovai. O kai dėl rezistenciniam organui reikalingo paslaugų išlaikymo, tai jos iš Vliko išėjusios buvo tiesiog valkiojamos spaudoje.

2. Kokios reikšmės Jūsų apsisprendimui iš VLIKo ištotti turėjo prof. J. Brazaitio neišrinkimas į Vykdomąją Tarybą?

— Anaipol! Ne pagrindinės, kaip tai skelbia kai kuri spauda ir kaip tai tvirtina Dr. P. Karvelis. Svarbiausios priežastys kaip tik buvo anksčiau suminėtos. Prof. Brazaitio neišrinkimas tik išryškino nemoralius metodus Vlike. Tada tik parodė, kad Vlikas, nieko nepaisydamas, ryžtasi žygiuoti kitokiu keliu, negu jis yra žygiavęs Lietuvoje, kuriame jis grupinę kombinaciją stato

aukščiau, negu faktinį laisvinimo darbą. Lietuvių Fronto išstojimo iš Vliko klausimas buvo svarstomas žymiai anksčiau. Tačiau buvo vis dar manyta, kad bus galima netikusia Vliko linkme atitiesti. Tačiau Vykdomosios Tarybos sudarymas iš buržuazinių partijų ir sudarinėjimo metodai palaikydami kad būtų vilti. Grįžtant prie prof. Brazaitio, turime pasakyti, kad apie jį paleisti gandai yra grynas šmeižtas. Prof. Brazaitis ejo tik tas Vlike pareigas, kurios jam buvo pavestos; jas ejo su Vliko pirmininko žinia ir Tautos Fondo Valdytojo priežiūra; jokių kitokių reikalų jis neatlikinėjo kaip tik tuos, kuriuos dabar atlieka Dr. Karvelis ir Norkaitis. Še šmeižtai nedaro garbės jų autoriams. Jie tik rodo, kad mūsų politinė moralė iš tikro yra labai žema ir kad mes nesugebame su savo politiniais priešininkais džentelmeniškai kovoti, išlaikydami dorovės ir žmoniškumo ribose. Prie šios moralės kėlimo neprisideda ir ir ta spauda, kuri prasimanymas insinucijas su pasigardžiavimu skelbia.

3. Leiskite gi paklausti, kodėl anksčiau Jūs šitų visų Vliko negerovių spaudoje nekėlėte?

— Todėl, kad mes laikėmės garbingos taktikos pirmiausia ginti visus būdus šias negeroves išvesti iš vidaus, nenešant jų viešumon. Mes nesutikome su kai kurios spaudos taktika juodinti Vliką nesiūlant jokių konkrečių pataisų. Mes mėginome teikti projektą pačiam Vlikui. Dar 1951 m. pradžioje prof. J. Brazaitis, kaip Vliko narys, pateikė išsila referatą, kaip Vlikas būtų atitiestas į tikrąsias vėžes. Kad išvada buvo sudaryta vad. Vliko autoritetai kelti ir Vykdomosios Tarybos darbingumui stiprinti komisija. Deja, du tos komisijos nariai, prisidėdami prie insinucijų ir diskriminacijų, Vliko autoritetą tik labiau sumušė. Šiandien, kada Vlikas mūsų siūlymus yra atmetęs ar nuleidęs negirdomis, manome, kad paaiškinti visuomenei jau yra metas. Manome, kad šitokia taktika yra ir krikščioniška ir garbinga.

4. Kaip žiūrėte į tolimesnę VLIKo ateitį?

— Vlikas šiandien reikalingas didelių reformų. Aštuoneri emigracijos metai yra nudilinę jo kovingą pobūdį, padarę jį nebedarbingą, pakenkę jo autoritetui visuomenėje. Kad

laisvinimo organas būtų atitiestas, jam reikia:

(a) asmeninės reformos — kad partijos ir kovos organizacijos į Vliką siųstų visuomeniniam darbui prityrusius ir pajėgius žmones;

(b) politinės reformos — kad būtų atstatytas aiškus ir neabejotinas rezistencinis Vliko charakteris ir kad jo visa veikla eity laisvinimo kovos, o ne atskirų grupių ar blokų interesų linkme;

(c) moralinės reformos — kad būtų išvestos visokios diskriminacijos šmeižtai ir kad būtų atstatytas VLIKo narių tarpusavio pasitikėjimas ir solidarumas;

(d) ekonominės reformos — kad Vlikas konkrečiai ir remiamais darbais pateisintų jam visuomenės sudedamas lėšas.

Jeigu Vlikas šias reformas įvykdys, jis sugrįš į senąją kovos vėgą, kurią jis yra išvargęs Lietuvoje ir atgaus pasitikėjimą visuomenėje. Be reformų bus tik kuriam laikui vegetacija. Nuo tų reformų priklausys ir tolimesnis mūsų nusistatymas Vliko atžvilgiu.

4. Kiek turi pagrindo skelbti, kad Vlikas kaip politikierius žinios, kad LF ir Vienybės Sąjūdžio Lietuvoje visai nebūtų ir kad dabar jie visuomenėje neturi pritarimo?

— Kam malonu taip tikėti, tegul tiki. O kam svarbu faktus žinoti, tam užteks prisiminti Lietuvių Fronto ir Lietuvių Vienybės Sąjūdžio Lietuvoje leistą pagrindinę spaudą ir turės pats teisingą atsakymą. O dėl visuomenės pritarimo tremtyje girtis neturime, o skūstis neturime kuo — tegalime būti dėkingi jai.

6. Dar vienas klausimas — buvo kreiptasi specialiai į LF atstovą — ką žada dabar veikti Lietuvių Frontas, išėjęs iš Vliko?

— Lietuvių Frontas yra rezistencinės kovos organizacija, kuri veikė prieš Vlikui atskirand Lietuvoje, paskui savo jėgas įjungė į Vliką, dabar vėl reikiama šalia Vliko. Bet nuo pakitusios padėties darbas nei jo uždaviniai nesikeičia, iki bus išsiaiškinti įsipareigojimai, prisiminti kuriant organizaciją.

"Lietuvių Enciklopedijos" Leidyklos pranešimas

Lėtyrės leidimo galimybes ir sąlygas ir radę visuotinį lietuvių susidomėjimą, ryžausi sukviesti Liet. Enciklopedijos kvalifikuotus darbuotojus, su kuriais išdiskutuota ir prieta galutinės išvados leisti bendrą pilną Enciklopediją, kurios būtų 20-24 tomai.

Vidutiniškai per metus išleis 3-4 tomai. Kiekvienas tomas turės 600-640 psl. (buvusio Liet. Enciklopedijos formato), atspausdintu gerame popieriuje, įspūti liuksusiais viršeliais, su futliaru. Vienas tomas kaštuotų 7,50 dol.

Prieš pradėdami Enciklopediją spausdinti, norime patirti, ar visame laisvajame pasaulyje atsirastų reikalingas jos prenumeratorių minimumas. Todėl didesnė lietuvių kolonijose yra Liet. Enciklopedijos generaliniai atstovai, kurie rinktų Enciklopedijos prenumeratorius. Jokių pinigų iš anksto nebus imama: kiekvienas išėjęs iš spaudos tomas prenumeratoriams bus pasūnčiamas apdėtu mokesčiu. Todėl prenumeratorius čia niekuo nerizikuoja, nes jis moks už tai, ką jis gaus. Enciklopedijos prenumeratorius pačioje pradžioje bus prašomas pasirašyti pasirašėdama, kurio jis įsipareigoja įpirkti kiekvieną jam prisiųstą Enciklopedijos vieno komplekto tomą.

Jei iki N. Metų paaiškės, kad reikalingas prenumeratorių minimumas susidaro, tai apie kovą-balandį išeis pirmas tomas. Ir paskui eis reguliariai kas 3-4 mėnesiai.

Šiuo metu Leidyklos susitarta yra su šiais gen. atstovais, kurie Lietuvių Enciklopediją atstovaus savo gyvenamose vietose ir jų apylinkėse.

Jungtinės Amerikos Valstybės:

VI. BOSTONAS	A. SABAUSKAS	KANADJOJE
4815 So. Brighton Los Angeles, Cal.	251 Alphonse St. Rochester, N. Y.	Melinas Vytautas 178 Eardale Ave. Toronto, Ont., Canada
Jer. Ciešas 5509 So. 3rd St. Omaha, Nebr.	E. Matkietis 22 Brett St. Brookton, Mass.	Viktoras Kapocius 421 Carlier Ave. Sudbury, Ont., Canada
N. Cerekas 806 Main St. Stamford, Conn.	Sal. Narkickiūnaitė 48 Stage Street Brooklyn 6, N. Y.	AUSTRALIJOSJE
J. Cyvas 308 E. Main St. Amsterdam, N. Y.	"Neringa" 1906 25th St. Detroit, Mich.	A. Krausas 24 Grandview Ave. Maribyrnong W. 3/Vic. Australia
St. Gintautas 414 East St. New Britain, Conn.	J. Sekys 444 Broad St. Hartford, Conn.	VENEZUELOSJE
Vyt. Juocvičius 2228 Sarah St. Pittsburgh 3, Pa.	K. Trečiokas 315 Walnut St. Newark 5, N. J.	Kun. A. Sabaliauskas Collegio Salesiano Aparado 369. Caracas, Venezuela
Simonas Kontrimas 37 Manor St. Brooklyn 6, N. Y.	A. Paululis 159 Washington Ave. Waterbury, Conn.	El. Dorojedaith Calle Libertad 62 Yaraguata, Estado Yaracuy, Venez.
J. Kubliūnas 272 Lawrence Pl. Paterson, N. J.	Pr. Paukštonis 9 Acton St. Worcester 4, Mass.	KOLUMBIJA
Albina Lipienė 71 Elizabeth Ct. Plainville, Conn.	J. Puzinas 2008 Mt. Vernon St. Philadelphia, Pa.	K. Kinstauskas Aparado nac. 2556 Medellin, Colombia S. America
Rev. S. Markūnas 2514 Leech Ave. Sioux City 11, Iowa	Domas Velickas 7828 So. Green St. Chicago, Ill.	D. BRITANJA
V. Rociavičius 1519 E. 89th St. Cleveland 3, Ohio		Br. Dameronas 3, Southern Row London, W. 10 England

Papildomi sąrašai bus paskelbti vėliau. Tų vietovių lietuviams, kur nėra gen. atstovų, prenumeratorius reikaliu gali kreiptis į artimesnį atstovą arba tiesiai į Enciklopedijos Administraciją, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y. USA. Taip pat dar yra reikalingi atstovai tose lietuvių kolonijose, kurios čia neišminėtos, bet kuriose gyvena gausiai lietuvių. Jei kas sutiktų apsiimti tokias pareigas, maloniai kviečiame pranešti Enciklopedijos Administracijai.

Liet. Enciklopedijos bus spausdinama tikrai tiek, kiek jos prenumeratoriai užsiskakys iš anksto. Atsarginio kiekio Leidykla negalės išleisti, nes tam reikalingas didesnis kapitalas, kurio Leidykla neturi. Dėl to tie prenumeratoriai, kurie norėtų vėliau užsisakyti, jau negalės gauti pirmųjų tomų. Todėl Leidykla kviečia užsiprenumeruoti iš anksto — tuojau pat.

Ryžomės dideliu darbu. Jei lietuviškoji visuomenė ji įvertins — tęsime.

JUOZAS KAPOCIUS,
"Lietuvių Enciklopedijos" leidėjas

JOHN E. MOULTON & SON

VISOKS
DRAUDIMAS
Notaras

1 CITY HALL SQUARE
LYNN, MASS.
Tel. LY 52424

AL STEBINS
pirmasis
Young Vet's
Florist

Gėlės visokioms progoms

222 MAIN ST.
Tel. 3-9178

S u s h e l's
Delicatessen

SAM LEVINE, sav.

Importuotos
ir vietinės

GROSERINES PREKES,
PIENO GAMINIAI

60 LAFAYETTE ST.
SALEM, MASS.
Tel. 3694-3695.

MILL HILL
BEVERAGE CO.

256 Washington St.,
Tel. 2314

S A L E M

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

PITTSBURGH, PA.

Vyskupas aplankė parapiją

• Stud. Tadas Mickevičius, vienus metus dirbęs didžiulioje fabrike Hartforde, Conn., fabriko direktijos pasiūstas pasitobulinti savo specialybę.

• Eugenijus Užpurvis iš Hartfordo, pašauktas į JAV kariuomenę, pereitą savaitę išvyko tarnybon.

• Bronius Aleksandravičius rugsėjo 28 d. Hartforde, Conn. susituokė su Gražina Dziubinskaitė.

— Cikagos Imigrantų Globos Įstaigoje dirba lietuvė Elena Jerry. Aukų rinkti padeda šiai įstaigai p. Daužvardienė, N. Gugienė, S. Barcus.

— Cikagos metinė Alto konferencija įvyks spalio 12 d. Lietuvių Auditorijoje 1 val. p.p. Organizacijos prašomos atsiųsti atstovus.

DYKAI! DYKAI!

Išmėginimas, kurie kenčiate REUMATISKUS SKAUSMUS: RANKŲ, KOJŲ SKAUDEJIMĄ IR TINIMĄ: NEURALGIJĄ, NUOVARGI, DIEGLIUS.

Jeigu Tamsta įvertini savo sveikatą ir ją brangini, tai tuojau parašyk savo vardą, pavardę ir adresą ir šiuos šiuos skelbimus išsiųsk Deksnio Galingos Mosties. Gausite be jokio mokesčio. Pavartojęs savaitę laiko ir jeigu nesijautum sveikesnis ir stipresnis, jeigu negelbėtų jums, tada gražiai mums likusia ir jums daugiau niekas nekainuos. Mes žinome, kad tiksliausias pagalbėtojas, pagelbės ir tamstai. Užtikrinam pasėkas.

Šio laikraščio skaitytojams vaistai siunčiami dykai.

Yra senas ir teisingas priežodis: Kas tepa tas ir važiuoja. Tad jeigu nori važiuoti, tai tepk ir vėl tepk DEKSNIO GALINGA MOSCIA.

Slusku tuojau. Atsimink, kad atidėliojimas, tai yra didžiausias pasaulio skriaudėjas.

DEKEN'S PRODUCTS,

P. O. Box 666, Newark, N. J.

Vardas ir pavardė

Gatvė ir numeris

Miestas

Valstija

Ofiso tel. LExington 2635

Namų tel. FOrrest 8212

S. Ankudas (Ankudavičius) M. D.

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

910 W. Lombard Street, Baltimore 25, Maryland

Priėmimo valandos: 10-12 ir 7-9 p.p. pirmadieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais. Kitomis dienomis pagal susitarimą.

Lietuvių Radijo Draugijos PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

Šeštadieniais 2 val. popiet.—WWRL 1600 kc—5000 w.

GYVUOJA PER 23 METUS

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika (vietinės žinios, parengimai: koncertai šokiui ir t.t. Vestuvės, puotos, liūdni pranešimai)

495 GRAND STREET

BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVergreen 4-9293

J. P. GINKUS
Direktorius

AD. JEZAVITAS
Muzikos Dr.

J. VALAKAS
Pranešimų Dir.

darė vizitą Pittsburgho vyskupui J. E. John F. Dearden. Provincijolui asistavo Bridgeville lietuvių parapijos klebonas kun. Al. Žiubrys OFM. Vizitas praėjo labai nuosirdžiai nuotaikoj. J. E. Vyskupas pagyrė Bridgeville lietuvių už jų darbštumą.

• Kun. Magnus Kazėnas, šv. Kazimiero parapijos klebonas South Side, Pa., išvyko atostogų į Kennebunk Port, Me.

NASHUA, N. H.

— Kun. Adolfo Vainausko sveikata, po tonsilų operacijos, jau gerėja.

— Nuo spalio 6 dienos kunigai pradės lankyti parapiją. Staiga mirė

Advokatas Kazimieras Tamulonis, Vinco Taumlonio sūnus, gyvenęs Worcester, Mass. Palaidotas Nashua, N. H. lietuvių parapijoje. Liko žmona su mažais vaikais.

— Parapijos 40 valandų atlydai prasidės spalio 19 d. Per atlydus pamokslus sakys kun. Mažukna, MIC.

— Maldos Apaštalystės Dr. ja ruošiasi paminėti Kristaus Karaliaus šventę. Koresp.

Nukryžiuoto Jėzaus Seselių padėka

Dėl mūsų Kongregacijos rėmėjų pikniko, įvykusio "Darbo dienos" šventės metu vienuolyno sodyboje, Brocktone, tariame nuosirdžiai ačiū visiems rengėjams, visiems pikniko vykdytojams ir programos dalyviams ir visiems, kurie savo atsilankymu ir auka prisidėjo prie pikniko pasisekimo. Taip pat nuosirdžiai dėkojame už sveikinimus pareikštus žodžiu ir raštu bei telegrafu. Atskira padėka priklauso už maldas bei dalyvavimą šv. misiose seselių intencija ir pamaldų vadovams, atnašavusiems šv. misias: kun. dr. J. Klebauskui, MIC, jo asistentams, kun. K. Butkevičiui OFM, ir kun. P. Šakaliui ir pasakiusiam turiningą pamokslą kun. V. Paulauskui. Labai dėkingos esame ir muz. J. Beinoriui ir jo vaikų chorui už giesmes per pamaldas ir už lietuviškų dainų koncertą. Ypačiai esame dėkingos gerb. kunigams, kurie savo gausiu atsilankymu (buvo net 45 kunigai) mus sustiprino ir parėmė.

Ypatinę padėką reiškiamo mūsų nuolatiniam rūpintojui mielam prel. P. Jurui už rūpesčius pikniką organizuojant ir už gražų pasveikinimą, jo sekretorei, mūsų geradarei p-lei Julei Jakavonytei už organiza-

cinį darbą su savo talkininiais, už miesto majoro pristatymą pikniko dalyviams ir ta proga pareikštus sveikinimus. Dėkojame miesto majorui C. Gerald Lucey už atvykimą į pikniką, už sveikinimus bei linkėjimus ir už miesto dūdų orkestro koncertą kurs grojo be atlyginimo, ir senatoriui John F. Kennedy už sveikinimus telegrama.

Nuosirdžiai dėkojame vyriausiam pikniko komisijos pirmininkui P. Kubiliui ir jo talkininkams, komisijos nariams. Labiausiai gi dėkojame rėmėjų skyriams ir jų valdyboms ir pirmininkams, kurie parodė didelio pasiaukojimo įrengdami savo stalus, būtent: So. Bostono, Brocktono, Brighton, Lawrence, Norwood, Haverhill, ir Worcesterio skyriams ir Cambridge Vyčiams.

Dėl vietos stokos, negalėdamos išvadyti visų pikniko rengėjų, visų bendradarbių ir talkininkų, tiek laiko ir jėgų paaukojusį pikniką rengiant ir jį pravedant, taip pat visų malonių geradarių parėmusių mus aukomis, prašome Viešpaties atlyginti už pasisventimą ir aukas.

Nukryžiuotojo Jėzaus Seselių Kongregacijos Generalė Motina

CHICAGOJ IR APYLINKES

— Juozas Būga, tautosakos rinkėjas truputį sirguliuoja. Todėl negali intensyviai atsidėti savo pamėgtam darbui. Be to, tam reikia ir lėšų, o esant silpnos sveikatos, nelengva rasti tinkamą darbą.

— Žvilgsnis atgal ir priekiu — I. Seinius tokia tema prisimena "Draugo" priede Lietuvos Rašytojų Draugijos istoriją ir jos įkūrėjus. Draugija švenčia savo 20 metų gyvavimo sukaktį. Tenka palinkėti dar ilgus metus jai gyvuoti ir stiprėti.

— Praeię šeštadienį, So. Hermitage Ave., ties 2339 nr. namų netikėtai buvo sutrenktas vienas lietuvis — tremtinys greitai pravažiuojančios mašinos. Jos nepavyko sugauti ir nelaimingasis liko labai sunkiai sužalotas. Gatvėje policija nieko negali padėti šiame atsitikime, nes niekas nakties metu nepastebėjo mašinos numerio.

— Vyčių karnavalą, kuris vyko visą savaitę jų salėje, aplankė nemaža jaunimo ir senesnio amžiaus tautiečių, spalio 2 d. uždarė.

SECRETARIES GENERAL CLERKS

COULD YOU QUALIFY TO ANY OF THE FOLLOWING:

ACCOUNTING MANAGER SALES MANAGER STATISTICAL DIRECTOR

WE WOULD LIKE YOUNG WOMEN 21-45. SOME COLLEGE PREFERRED BUT NOT ESSENTIAL. WELL - DEFINED EMPLOYEE BENEFITS. — 5 DAY WORK WEEK.

SALARY COMMENSURATE WITH EXPERIENCE AND ABILITY. — PERMANENT EMPLOYMENT.

PLEASANT WORKING CONDITIONS

CALL MRS. ANDERSON

NEVADA 2-3000

EXCELLENT OPPORTUNITY FOR A YOUNG MAN AS MIMEOGRAPH OPERATOR

We also have several opening for

CLERKS

Pleasant working conditions—Good Starting Salary. Company Benefits

APPLY TO ROOM 700

MERCHANDISE MART

WILL TRAIN LABORATORY ASSISTANTS

YOUNG SINGLE MEN OVER 18

ROTATING SHIFT PLENTY OVERTIME

GOOD SALARY

OPPORTUNITY FOR ADVANCEMENT

PAID HOLIDAYS — PAID VACATIONS

EMPLOYEE BENEFITS

STANDARD BRANDS, Inc.

2133 W. PERSHING ROAD

Enjoy that Feeling of SECURITY

Money received before the 10th of any month earns interest from the first of that month.

Only with a Savings account will you enjoy that safe secure feeling that you're prepared for any emergency. At CITIZEN'S FEDERAL your savings will earn substantial dividends. In addition we give personal attention to all your financial problems whether large or small. COME IN AND SEE US TODAY.

CITIZEN'S FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1542 HALSTED ST.

CHICAGO HEIGHTS, ILL.

EARN AND SAVE

All Accounts Insured Federally up to \$10,000

Telephone: DEARBORN 2-0819

TO PLACE HELP WANTED ADS.

Ask For Ad Taker

Help Wanted—Male and Female

Jūs galite sutaupyti
1 METUS \$104,

kuriuos išleidžiate važinėjimui.

Darbas netoli namų

tuojau pfasideda.

MONTUOTOJAMS

(ASSEMBLERS)

Lengvas farbiko darbas

su instrumentais.

Patyrimas nebūtinai.

Darbas pastovus.

Malonios darbo sąlygos.

Gera pradinė alga.

Apmokamos šventės ir

atostogos.

Nemokamas apdraudimas

Kreipis į

Fee and Stenwedel

2210 WABANSIA AVE.

Tarnautojų raštinė atvira kas-

dien nuo 8:30 iki 5:30 P. M. nuo

pirmadienio iki penktadienio

imtina

TRAINEES

Men under 40 Chance for
Advancement

Steady Work in General Laboratory
in Tar Factory. 5 day week. Plenty
of overtime. Starting salary \$57 week.
Some experience preferred. Must read,
write and speak English. Proof of ci-
zenship required.

Call or See Mr. Vartnell

BISHOP 2-1720

or TOWNHALL 3-8100

FACTORY WORKERS

How would you like a job that

IS STEADY

HAS SECURITY

NEVER HAS HAD A STRIKE

WILL PAY MORE

IF YOU PRODUCE MORE

(Piece work)

Has opportunity for promotion.

Then come in and see us for

ASSEMBLERS-CONVEYOR

INSPECTORS

PULL UP—TRUERS

POLISHERS-BUFFERS

WELDERS—ARC OR GAS

MACHINE OPERATORS

HAND TRUCKERS

Apply at

6501 W. Grand Ave.

(NEAR FULERTON)

Immediate Openings For
Order Assemblers

and
LOADERS

Age 18 to 50

Start Working With Us Now

At

2545 W. Polk St.

And Move With Us To Our

New Plant At

73rd and Kedzie

About January 1st

Clean Shop, Hours 7:30 to 4:00 P.M.

Relief Periods, Sick Benefits

Including Dependents.

Uniforms furnished and

laundered

Good Working Conditions

National Biscuit Co.

2545 W. POLK ST.

See Mr. Naumann

SAVE \$104 A YEAR CARFARE

WORK NEAR HOME!

Switchboard

Operator

For 5 trunk board, key type

Should also be capable

of doing light typing

Pleasant Office

40-hour, 5-day week

\$50

Phone Mr. Dunbar

SEeley 3-0400

Carmen & Co.

1754 WALNUT ST.

THESE JOBS ARE STEADY

MEN

Wanted For Factory

Work in Modern Plant

DRILL PRESS OPERATORS

ASSEMBLERS

And

GENERAL FACTORY

Experience Not Necessary

Will Train

FREE INSURANCE

OTHER EMPLOYEE

BENEFITS

McDonnell & Miller,

Inc.

3500 N. SPAULDING AVE.

One Block South of Addison St.

FILE CLERK

Light Typing, Good salary, Pleasant

Air Conditioned Office, 37 1/2 Hr. Wk.

Many employee Benefits, including

Free Hospitalization. Apply J. M.

BLATTNER, J. W. ALLEN & CO.,

110 N. Peoria St.

MONROE 6-1440

DRILL PRESS

SET UP & OPERATE

TURRET LATHE

SET UP & OPERATE

O. D. GRINDER

EXPERIENCED — READ BLUE PRINTS

HOLD CLOSE TOLERANCES—Sharpen own tool etc.

Good Working Conditions — Many Co. Benefits

APPLY MISS TAFEL

CUMMINS CHICAGO CORP.

4740 N. Ravenswood

OUTSTANDING OPPORTUNITY

FOR

SHIPPING CLERKS

EXCELLENT WORKING CONDITIONS

This Firm Offers Excellent

Opportunity for Advancement

MANY EMPLOYEE BENEFITS

PAID VACATIONS AFTER 6 MONTHS

PAID HOLIDAYS—BLUE CROSS HOSPITALIZATION

5 DAY — 40 HOUR WEEK

For Appointment Phone Mr. CODY

WABASH 2-1767

MEDICAL MAILING SERVICE

426 So. Clinton Street

SPORTAS

SPORTAS PASAULY

Wembley stadione, Londone, neseniai buvo prarastas profesionalų tenisininkų turnyras, kuri būtų galima laikyti pasaulinėmis pirmenybėmis. Richard Gonzales iš Los Angeles nugalėjo savo kolega Jack Kramer per 4 setus ir tuo laimėjo 1 vietą. III vieta laimėjo Segura nugalėjęs Kramer ir Budge per 4 setus.

Remiantis "Sydney Sun" pranešimais, žymieji Australijos tenisininkai Frank Sedgman ir McGregor po Davis taurės finalinių varžybų, kurios įvyks Australijoje šia žiema, kada pereiti į profesionalus.

West Point karinės akademijos futbolo komandos kapitonas šiais metais yra pasižymėjęs sportininkas lietuvius A. E. Paulekas.

Garsioji dailaus čiuožimo pora vokietė Baran-Palk šiais metais perėjo į profesionalus. Savo laiku jie yra laimėję Vokietijos pirmenybes 11 kartų. Europos pirmenybes 3 kartus ir pasaulines pirmenybes irgi 3 kartus. Be to, jie šiais metais Oslo mieste įvykusių žiemos olimpinio žaidimų metu laimėjo aukso medalį.

Wolverhampton - Anglijoje prarastas futbolo rungtynės tarp Anglijos ir Airijos futbolo lygos rinktinė baigėsi anglų laimėjimu 7:1. Už Bolton Wanderers žaidėjas Lofthouse įmė 6 įvarčius.

Zymus britų universiteto Oxford rugy rinktinė ir toliau sėkmingai tęsia savo garso kelą po Japoniją. Osaka mieste prarastose rungtynėse britai nugalėjo Japonijos rinktinę rezultatu 35:0. Tai šeštas jų laimėjimas Japonijoje. J. V.

Pirmosios kregždės

Savo laiku lietuvių spaudoje visuomenė buvo prašoma paremti augantį ir kovojantį sporto klubą. Pasirodė, tai nebuvo tyruose šaukiamieji balsai: visuomenė puikiai suprato sportininkų darbą ir štai Kuth's Laboratories Inc. Newark dirbantieji lietuviai: Vladas Lišauskas, Artūras, Adolfas ir Alfonsas Andriuliai, Albertas Arminas, Artūras Cenfelas, John Jesinski, Zigmantas Krasauskas, Adolfas Mockus, Vladas Kiaunė, V. Kryževičius, V. Ramanas, Antanėlis pasikyrė sportuojančiam jaunimui 23 dolerius, gi St. Ivaškevičius, G. ir V. Verseliū ir V. Griaužinio sudarytoji grupė apmėgė pirmąją vienuolikę naują uniformą. Tai tikrai džiugi pradžia ir tiems sporto mėgėjams - aukotojams sportininkai nuostabi dėko-

ja. Ypatingai sportininkų padėką J. Juozui Ginkui už padovanotą kamuolį ir piniginę auką.

Sportininkų šeimų didėja

Prieš kurį laiką nuolatini rungtynių židrovais dail. Juozas Sukys su tuokė su dr. J. Svilaite, gi spalio d. susituokė klubo narys Mindaugas Petrikas su Danute Klimavičiute. Sportininkai linki jaunavedžiams sėkmės naujame gyvenime.

Ant. Bagdžiūnas

SACHMATAI

Veda K. Merkis

Chess Review, rugsėjo nr. skelbia apie Chicago lietuvių Perkūno sachmatininkų laimėjimą Chicago miesto lygos pirmenybėse. Pabrėžiama, kad Perkūnas sudarytas iš lietuvių DP'ų, o Lions, kurie laimėjo antrą vietą, iš ukrainiečių.

Paskelbtas P. Tautvaisio laimėjimas prieš Wildt 1950 Golden Knights turnyro baigė.

Tarp naujai pradėjusių korespondencijos suminėti: P. Kontautas (A. klasėje), J. Senauskas ir R. A. Skeris (D klasėje).

Latvis E. Zengalis davė simultaną Seattle (Wash). Zengalis laimėjo 41 lygioni 6 ir pralaimėjo 3.

K. Merkis įveikė šlovė Harlow Daly (buv. New England, Mass. chusetis ir Bostono meistras) korespondencijoje 1950 Grand National antrojo rato (Eastern Division) K. Merkis šiuo metu vyrauja taurės, turėdamas 6-0 taškų (dar liko 5 priešininkai). Po 1 pralaimėjimo turi Heekman, Conn. ir Simpson Md.; H. Daly, Mass. turi 2 minusus o kiti daugiau. 2-rojo rato nugalėtojai (iš Amerikos 8 Divisijs) įeis 1950 Grand National, t. y. Amerikos korespondencijos pirmenybių baigė.

Ar pavyks K. Merkui įžengti Amerikos pirmenybių baigė?

SCHOLES BAKING, Inc.

V. Lukas - Vėdėjas

532 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel. EVERgreen 4-8902
Lietuviška duona - geriausia duona. Mes kepame duonas, pyragus ir pyragėlius pagal visų skonį. Toliau, ypatingai pyragai vestuvėms, krikštynoms ir kitoms iškilmingoms progoms. Užsakymai išpildomi kuo greičiau. Išvežiojame ir krautuves ir

NEW HAVEN, CONN.

A. a. Antano žaromskio mirė skaudžiai palietė New Haven lietuvių visuomenę. Ilga laiką gyvenęs New Haven, prieš keletą savaičių buvo persikėlęs į Hartfordą ir ten gavo atsakingas pareigas Hamilton Propeller Co.

Vėlonis iš ryto jautėsi kiek blogiau, bet išėjo į darbą. Pietų metu staiga susirgo ir nuvežtas į ligoninę mirė.

Lankydamas gimnaziją ir komercijos mokyklą vėlonis pasižymėjo dideliais gabumais moksle ir buvo labai visų mėgiamas. Išaugęs lietuviškoji patriotiškoji šeima, nuo jaunų dienų buvo įsitraukęs į lietuvišką visuomeninę veiklą. Uoliai dalyvavo lietuviškuose valdinimuose ypač gerai atlikdavo komiškas roles.

TREMTINIŲ MOTERŲ REKOLEKCIJOS

Tremtinių moterų rekolekcijos įvyks š. m. spalio 10, 11 ir 12 dienomis. Prasidės penktadienį vakare, 8:00 val., baigsis sekmadienį, 4:00 val. Rekolekcijų tema: "Gyvenimo prielaidos ir jų derinimas" ves kun. prof. St. Yla. Atlyginimas \$7.00.

Visos moterys, galinčios nors trumpai palikti savo namus, nuostabiškai kviečiamos pasinaudoti dvasinio susitelkimo dienomis. Atvykite ir Dievo malonės veikime apstarvyskite savo ir savo šeimos problemas. O kas jų neturi? Uždaro rekolekcijos padės jums jas išspręsti, rasite palengvinimą ir atsinaujinimą.

Norinčios dalyvauti šiose rekolekcijose prašomos įsiregistruoti šiuo adresu: Rev. Sister Superior, Immaculate Conception Convent, RFD 2, Putnam, Conn. Telef. 8-5828.

Nors buvo pašarvotas Hart-

forde, bet New Haveno lietuvių gausiai aplankė jo karstą. Nulūdę liko žmona Julija, sūnus Allen, tėvas ir du broliai.

Korespondentė ir visa lietuvių bendruomenė reiškia gilią užuojautą artimiesiems ir giminėms.

BALFO bei Šalpos Fondo Valdyba

sudaro pirm. M. Jokubaitė, vicepirm. A. Ramanas, finansų sek. A. Leikus, protok. raštin. A. Gruzdys, išd. M. Ramanas, išd. J. Šilkinė ir S. Krutelis.

Valdyba skelbia naujų narių organizavimo vaju, įmokant 1,00 dol. metinio mokesčio.

Spalio mėn. pradedama piniginė ir rūbų rinkliava visoje kolonijoje.

Valdyba yra padariusi pradžią išlaikyti vieną mokinį vasario 16-sios gimnazijoje Diepholze. Kviečiami visi lietuviai prie šio darbo prisidėti. M. J.

Christmas Cards

SELL CATHOLIC CHRISTMAS CARDS Make \$25 easy in Spare Time. Show your friends lovely, new Religious Cards, never before offered. Amazing values. Sell 21 for \$1.00. Up to \$100.00 profit. Over 57 other assortments on which you can make easy money fast. Start now - write for samples today. EXCELSIOR, 555 Fieldston Road, New York 71, N. Y.

REIKALINGA SEIMININKĖ

Reikalinga seimininkė-virėja ir kambarių prižiūrėtoja. Seimoje 3 vaikai 150 dol. mėnesio įskaitant valgių ir butą. Kreiptis telefonu: UNion 7-191 North Bergen, N. J.

"DARBININKĄ"

Skatinkite ir plėstinkite

Real Estate

6 ROOMS VACANT.

PRICE \$10,000 CASH \$5,000

302 SUMPTER S. B'KLYN

(Ind. 8th Ave. Subway Station Rock away Ave.) 4 family white tile brick 1-5--3-6 Rm. Apts. Ready to move in M. GRIMALDI- EV 5-2512, 2110 Fulton St., Brooklyn.

Wonderful Income Opportunity!!

GREENPOINT 8-FAMILY FRAME

Widow Selling - Illness

4 ROOMS, BATH, HOT WATER

APT. AVAILABLE: NEAR SUBWAY

GOOD CONDITION EV. 3-4966

Or write: Box 966, Rm 10, 11 W. 42nd St., N. Y.

BRONXVILLE VIC. MOHEGAN HTS

Lovely Tudor on nicely landscaped corner 1/2 acre. 1st flr center hall, lg dropped liv. rm, picture windows, dining, sitting rms, modern kitchen, library, den or bedroom, powder rm, dining patio. Especially desirable for professional man. 2d flr: 3 bedrooms, 2 baths, lg screened porch; \$37,500. Many extras. Owner. Spencer 9-4628.

NEW JERSEY

HACKENSACK-4 family house, 4-car garage; on 6 lots 75x200; next school; bus stops at door, 20 minutes N.Y.C.

SACRIFICE \$13,000

ES. 7-9036 EV. 4-345

Write Mason, 2065 Flatbush Ave., B'klyn, N. Y.

STAPLETON - S. I.

Corner location on Gordon Street - 2 story 7 rm house. Cedar shingle siding. Hot air furnace. Lot 25x100 facing on 3 streets. Across street from Stapleton Court House. Tenant occupied. ONLY \$8,500.

A L S O

Ready to wear - Women's & Children Shop. Established 18 years - good income \$800 for everything - owner leaving town. Call GI 7-2155, or write 235 Canal St., Stapleton, S. I. 4.

BEST BRONX VALUE

2 FAMILIES

6 1/2 and 3 Room Apts.

Vets \$2500 - Civilians \$3800

Eastchester Rd., Givan Ave.

KL 7-9080

Business opportunities

E. ST. BAKERY - BRONX

Completely modern, fully equipped up-to-date Bakery shop. Steady and transit trade. High weekly income. Wonderful opportunity to make better than average living. Owner selling for personal reasons. Reasonable price. Act Today - Save Tomorrow!! Call bet. 8-9 A.M. or 9-10 P.M. SU 7-0158

Write Box 158, Rm 10, 11 W. 42nd St., N. Y.

Display

20% SALE

ON ALL PURE BRISTLE

USE PAINT BRUSHES

Apply

H. B. SALES

16 E. 125 St. - N. Y. C.

AT. 9-8545

GUARANTEED SERVICE

- BONDED -

By Amer. Mutual Liability Ins. Co.

All work done and parts replaced

Guaranteed for 90 days

\$5.00 per call plus parts

IMPERIAL TELEVISION

SALES & SERVICE CO.

EV. 4-3685 or 7-1262

Help wanted—Male

and Female

ASSEMBLERS

No Experience Necessary

90c per hour to start

Rapid Advancement - Overtime

Other Benefits

ROTISS-O-MAT CORP.

10-02 44 Dr.; L. I. City

PARDUODAMI NAMAI

FIGOS, GERI, GERJOJE VIETJOJE

RIDGEWOOD - 6 seimoms mūrinis namas, šviesūs kambariai;

CYPRESS HILL 3 seimoms, tušti kambariai; WOODHAVEN 2 seimoms medinis namas, abudu suktai (floral) tušti pirkėjai; EAST NEW YORK - kampinis namas su salūnu, restoranu ir 2 seimoms viršuje tušti kambariai. Gera progą, kas nori įsigyti namą ir būdą, nes parduodamas ir biznis. Vieta gera, lietuvių aplinkoje.

J. VASTONAS

REALTY AND INSURANCE

108-07 Liberty Ave.,

Richmond Hill 19, L. I., N. Y.

Tel. Virginia 8-2339

New Yorke ir apylinkėse

P. J. BAGDANAVICIUS, M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

185 Clinton Avenue

Brooklyn 5, N. Y.

Tel. MAIN 4-3239

Priėmimo valandos:

Kasdien 2-4 ir 6-8 p.p.

Šeštadieniais 10-12 ryto ir sutarus.

Ofiso tel. GLENmore 5-3094

Namų tel. GLENmore 3-4445

DR. VACLOVAS PAPROCKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1357 Bushwick Ave., Brooklyn 7, N. Y.

Priėmimo valandos:

Kasdien 12:30-2 ir 6-8 p.p., šeštad. 10 iki 3 p.p.

Išskyrus ketvirtadienius ir šventadienius

JOHN DERUHA, M. D.

Inkstų, pūslės, odos, kraujų, vidurių ir kitų ligų gydytojas.

Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9.

Mokslus baigęs Europoje

128 E. 84th St., NEW YORK CITY

Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atakuri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Tel. BU 4-8313

I. LANS

DANTISTAS - TURIS ILGĄ PRAKTIKĄ

Darbas atliekamas sąžiningai.

Kiekvienas pacientas bus pateiktas.

2101 BEDFORD AVENUE

BROOKLYN 26, N. Y.

Telefonas: EVERgreen 4-8934

PARAMOUNT BAR & GRILL

STANLEY MISIUNAS IR SONUS EDWARD MISIUNAS

SAVININKAI

Lietuviška Uželga, kur visi myli užėiti.

Pavieniai ir su šeima, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti.

Importuoti konjakai - Ukandiniai - Televizija - Muzika - Sportas

502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

VYTAUTAS BELECKAS, savininkas

BARAS, RESTORANAS, DIDELE SALE SUSIRINKIMAMS, VESTUVĖMS IR KITOKIOMS PUOTOMS

VISI Kviečiami ATŠILANKYTI

1883 MADISON STREET, BROOKLYN 27, N. Y.

(Prie Forest Ave. stoties) (RIDGEWOOD)

Tel. EV. 2-9586

M and Z AUTO COLLISION WORKS

Lietuvių specialistų collision ir auto taisymo d-ve

Bodies and Fenders straightened - Complete auto painting

D U C O Refinishing

Atliekami visi collision, dažymo ir mech. taisymo darbai.

TEPIMAS IR POLIRAVIMAS

Darbas atliekamas pigiai ir sąžiningai

J. Maldutis Z. Zaliuskas

1506-16 Myrtle Ave. Brooklyn, N. Y.

Tarpe Gates Ave. ir Linden St.

Tel. EVERgreen 8-1805

VINCAS VAICIONAS

Grocery and Butcher Store

Ten pat išnuomojami kambariai vienam vyrui, apšildomi ir aptarnaujami.

38 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

A. ANDRIUSKEVICIUS

LAIKRODININKAS

Čia parduodami ir taisomi laikrodžiai, žiedai, apyrankės, auskarai, ir kiti puošmenys bei brangenybės. Kreiptis:

485 Grand St. Brooklyn 11, N. Y.

Stephen Bredes Jr.

ADVOKATAS

37 Sheridan Ave.,

Brooklyn 8, N. Y.

Tel. APplegate 7-7083

LDS CENTRO VALDYBA

Pirmininkas - Vincas Kudirkas,

37 Franklin St., Norwood, Mass.

Viepirmininkai - Vladas Pau-

lauskas, 573 Lawrence St., Lowell,

Mass. ir

Pranas Razvadauskas, 5 G St., So-

boston, Mass.

Sekretorius - Ant. Kneizys, 5

Cottage St., Norwood, Mass.

Finansų sekretorius - Ant. Pe-

džius, 32 Wilder St., Brockton, Mass.

Tel. Brockton 8-0729W

Lidinkė - Bronė Čiunienė, 79

Bary St., Dorchester, Mass. Tel.

SO 8-0948

Revizijos komisija - Kun. J.

Bernatoni, Nell P. Meskūnas, B.

Jakutis.

Visi laišškai LDS reikalais siunčiami sekr. A. KNEIZIO vardu, 5

Cottage St., Norwood, Mass. Tel.

NORwood 7-1449. Piniginės perlaidos

Money Orderiai ar čekiai išrašomi

laidininkė B. Cunys vardu.

Investuokite į MUTUAL FUNDS. In-

formacijų reikala kreiptis į atsto-

vą: ALFONAS MACIUSAS, c/o Ira

Haupt & Co., 111 Broadway, room 515,

New York 6, N. Y. Members New

York Stock Exchange. Tel. WO 4-600.

Dr. S. Chernoff

223 - 2nd Ave., N. Y. C.

(Cor. 14th St.)

Telef. GAmerey 7-7697

Aštrūs ir choniški susirgimai

gydomi penicilinu, oda, hormo-

nai. Kraujo ir slaugumo tyrimai.

Ofiso valandos: kasdien 10-6:45

Sėkmadieniais - nuo 11 val.

iki 1 val. p.p.

Tel. EVERgreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(Armakauskas)

Graborius - Balsamuotojas

Moderniška Kopyčia

423 Metropolitan Ave.

Brooklyn, N. Y.

William J. Drake

(DRAGUNAS)

LIETUVIS ADVOKATAS

85 - 03 WAREHAM PL.

JAMAICA, N. Y.

Tel. Jamaica 3-7722

Palaikykite ir paremkite tuos</

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠČIO
REDAKCIJA
60 BROADWAY AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

Angelių Karalienės parapijos

Gyvojo Rožančiaus draugija sekmadienį šventė savo metinę šventę. Per 8 val. mišias visos narės, kurių yra apie 140, bendrai ėjo prie šv. Komunijos. Susirinkime buvo duota metinė veiklos apyskaita ir išrinkta ateinančioms metams valdyba: Pirm. M. Putnienė, sekr. M. Masionienė, viceprim. R. Pankevičienė, fin. sekr. A. Butkienė, išdin. O. Sijevičienė.

Laimėjimų vakarą

rusčia Angelių Karal. par. Gyvojo Rožančiaus draugija sekmadienį, spalio 12 d., 6 v. vak. parapijos salėje. Visi kviečiami dalyvauti, bus gražių dovanų. Įėjimas 60 centų.

Visiems Chorams

New Jersey penktoji Dainų šventė čia pat — spalio 19 d. Brooklyno chorai — Apreiškimo parap., Angelių Karalienės parap., V. J. Atsimainymo parapijos Maspeth, Operetės, Great Necko ateinantį penktadienį kviečiami bendrai repeticijai Angelių Karalienės parap. salėje So. 4th ir Roebing St. kampas.

Visi Gerbiamieji choristai prašomi susirinkti 8 v. vak.

Kviečia Chorvedžiai

Apreiškimo par. bazaras bus du savaitgalius, spalio 17, 18, 19 ir 24, 25, 26 dienomis. Loterijos bilietų laimėtojai paaškęs paskutinę dieną — spalio 26 d. Parapičiai kviečiami gražinti pasijus loterijos bilietus iki paskutinės bazaro dienos.

Kun. S. Mozūras,

New Philadelphia, Pa., lietuvių parapijos klebonas, šiuo metu gydo New Yorko University Hospital, kur jam buvo padaryta kojos operacija.

Susipažinimo pobūvis

Lietuvių Bendruomenės Didžiojo New Yorko Pirmoji Apvalinė spalio 11 d., šeštadienį, 7 val. vak., Angelių Karalienės parapijos salėje (South 4 ir Roebing gatvių kampas, Brooklyne) rengia lietuvių susipažinimo pobūvį su šaltais užkandžiais ir alumi. Lietuvių visuomenė maloniai kviečiama skaitlingai dalyvauti.

Bilietus galima iš anksto įsigyti J. Ginkaus saldainių krautuvėje (495 Grand St., Brooklyn; telef. EVERgreen 4-9293) ir "Gabijos" knygynė (335 Union St., Brooklyn, telef. EVERgreen 8-6163).

Įėjimas tik \$1.50.

PRASIDEJO BALFŲ VAJUS

Spalio 1 d. Apreiškimo par. salėje įvyko Didžiojo New Yorko Balfų vajuos reikalų susirinkimas, kuriame dalyvavo per 40 įvairių New Yorko ir apylinkės lietuvių organizacijų atstovų.

Susirinkimą vedė Algirdas Brazis, Vajaus Komiteto pirmininkas. Paskirus pranešimus apie vajuos komiteto komisijų veiklą padarė jų pirmininkai. Iš jų paaškęjo, kad jau yra parengti aukų lapai ir rinkliavos dėžutės, taip pat atspausdinti ir koncerto bilietai, kurių kainą bus 1,50 dol. K. certo programą sudarys jungtiniai New Yorko lietuvių chorai. Jų dirigentai tuo pat metu turės pasitarimą su Komiteto pirm. Algirdu Braziu ir pasizadėjo parengti programą kuo įspūdingiausią. Programoje numatyti gyvi paveikslai ir solo dainos.

Koncerto proga, kaip pernai, taip ir šiemet, bus išleistas programos leidinys, iš kurio ketinama Balfui padaryti pelno, tenai atspausdintų biznierių, veikėjų, draugijų ar atskirų asmenų sveikinimų. Į komisiją, kurios pirmininkė yra O. Valainė, dar pakviesta eilė asmenų, Iz. Radzevičiūtė pranešė, kad informacijos komisijos narys J. Boley jau susitaręs su miesto radijo stotimi, kuri skirs tam tikrą laiką informacijoms apie Balfų vaju angli kalba. Amerikiečių spaudai taip pat bus parengta informacinės medžiagos.

Dar viena naujovė bus šime-

tiname Balf vajuje — įvairūs laimėjimai. Komisijos pirmininkas A. Reventas pranešė, jog numatomos kelios stambios dovanos.

Iš susirinkimo į įvairias komisijas papildomai įsirašė šie veikėjai: V. Alksnins, J. Valaitis, H. Kulber, E. Kašetienė, O. Stark, M. Grauzinytė, M. Krašauskienė, Dr. Br. Radziva- nas, Iz. Radzevičiūtė, kun. J. Pakalniškis, A. Vismantas, O. Tercijonienė, Vl. Kulpačius, St. Vaskys, Č. Sakalauskaitė, Br. Garunkštis, I. M. Kuskytė, K. Kudžma, Z. Raulinaitis, A. Bendorius, B. Darlys, A. ir V. Stasiuskai, P. Montvila, P. Minkūnas, P. Labanauskas ir A. Vasiliauskas.

Rinkl.ava tebevykdoma nuo spalio 1 d., o oficialus vajuos atidarymas spalio 26 d.

Jau keturi lietuviai

šiais mokslo metais studijuoją Fordham universitete New Yorke. Naujai šiais metais tenai pradėjo studijuoti: Richardas Kontrimas ir Romaldas Adamaitis.

Sigitas Bobelis

pradėjo savo studijas Brooklyn College.

Jadvyga Kontrimienė,

nuo savo atvykimo į New Yorką dirbusi Long Island City College Hospital ir vėliau New Yorke baigusi laborantės kursus, šį rudenį įstojo į Columbia University savo žinių pagilinti.

Amerikonėkime šalpos darbe

Per greit amerikonėjame, — sako vieni. Per lėtai, — sako kiti.

Teisybės yra abiejose pasakymuose. Pamėgdžiodami blogus papročius, atnešime tautai žalą, išmokdami gerų savybių, būsimie jai naudingi.

Vienas iš daugelio gerų šio krašto gyventojų bruožų yra jų mokėjimas nelaukti viso ko iš viršaus, mokėjimas imti iniciatyvos į savo rankas ir siekti užbrėžto tikslo be vyriausybės pagalbos ar raginimo. Ypatin- gai pažymėtinas yra privatus duosnumas. Amerikos Raudonasis Kryžius, įvairios klinikos, draugijos kovai su tuberkulioze, polio ar vėžiu yra gili mi dži, kad privatus žmonės aukoja milijonus dolerių ir kad įvairiose srityse pasižymėję asmenys nesigaili tiems tikslams savo žinių ir savo jėgų. Tuo būdu milijonams nelaimingųjų neša- ma pagalba, lengvinamas jų sunkus likimas.

Atrodo, kad ir mes nenusi- dėsim lietuvių tautai, jeigu šia prasme "suamerikonėsime", pasidarysime dar duosnesni ir dar daugiau padėsime Bendram Amerikos Lietuvių Šalpos Fondui (Balfui), tai mūsų organizacijai, kuri, nepažindama sro- vinių gincų, su kukliu techni- ku personalu, atlieka sunkų labdaros darbą, norėdama nors truputį šilumos ir šviesos suteikti šalto ir tamsaus likimo ištiktiems mūsų broliams ir se- serims Europoje.

Pagrindiniai pakeisti lietuvių tremtinių buities šandien mes negalime, nes negalime paveikti jų jėgų, kurios žymiai pasaulio daliai atnešė vergiją ir kančias. Bet darykime, ką įstengiame, aukokime Balfui nors mažą mūsų uždario dalį ir ei- kime jam į talką: kada jis mus šaukia, vykdydamas metinį va- mą.

L. Dymša

Regina Legeckaitė, neseniai iš tremties atvykusio med. gyd. Legecko dukterė, gavusi stipendiją, iš Brooklyno išvyko į Minnesotos universitetą studijuoti chemijos.

Dainų šventė,

kuri įvyksta spalio 19 d. Harrisone, N. J., kviečiami atvykti visi D. New Yorko lietuviai. Tai bus penktoji iš eilės dainų šventė. Jos programoje dalyvaus visi New Jersey ir New Yorko chorai. Koncerto pradžia 5 val.

Rt. Rev. John J. Voight,

iš New Yorko arkidiecezijos, pirmininkavo juri komisijai, kuri paskyrė 17 įvairių premijų jaunimui, dalyvavusiam pirmajam visos Amerikos konkurse, paruošiant religinio turinio Kalėdų atvirutes.

CARE organizacija,

Člės piliečių prašoma, pasikutiniu laiku pasiuntę į Europą vėl 10 CARE siuntinių, kurie paskirti Romos šv. Antano vardo našlaičių prieglaudai. Kaip praneša CARE, tai buvo dalis čilėčių pagalbos Europai, siekianti jau apie 20,000 dol. bendros sumos vertės.

VENECIJOS FILMŲ FESTIVALIS

Neseniai pasibaigė vienas iš žymiausių filmo festivalių pasaulyje. Romantiškame šiaurinė Italijos mieste kasmet surenka žymūs filmų kritikai, režisoriai ir kiti su ta pramone susiję asmenys. Ir šiais metais visos pasaulio žymybės atvyko į Veneciją stebėti pasaulio geriausių filmus ir iš jų išrinkti pačius geriausius. Štai trumpi šio festivalio rezultatai.

Geriausiu filmu buvo pripažintas prancūzų gamybos "Les jeux interdits". Tarptautinės filmų spaudos didįjį prizą laimėjo prancūzų filmas "Les Belles de Nuit." Šį filmą režisavo žymusis Rene-Clair. Už gerą režisūrą prizus laimėjo amerikietis J. Ford už savo filmą "The Quiet Man" (kuris šiuo metu rodomas New Yorke). Japonas K. Misoguchi už savo kūrinių "Didvyrio gyvenimas" ir italis R. Rossellini už savo pastatymą "Europa 51".

Geriausiu artistu buvo pripažintas amerikietis Frederick March, kuris ypatingai vykusiai atliko savo vaidmenį filme "The Death of a Salesman".

Moterų tarpe daugiausia vikių pirmą vietą laimėti turėjo I. Bergman, bet dėl sinchronizacijos kliūčių jai nebuvo skirta pirmą vietą. Neraud geriau už minėtą artistę vaidinančios filmo žvaigždės, festivalio teisėjai nutarė šiais metais moterų visai neatžymėti. Dar buvo išdalinti prizai už geriausią pieštą filmą (comics) bei kitas filmų gaminimo fazes. P. V.

Lietuvos Universiteto mokinimas New Yorke. Viršuj garbės prezidentas, vidury Operetės choras su jo vadovu Myk. Liuberskiu, apačioje mokinimo dalyviai. Viršuj He nr. Kačinskas deklamuoja V. Krevės "Giesmę apie arą". Nuotrauka V. Maželio

BOSTONO ŽINIOS

Bendruomenės susirinkimas

Am. Liet. Bendruomenės Bostono skyriaus laik. komitetas posėdžavo rugsėjo 29 d. Nutarta kviesti skyriaus narių platų susirinkimą lapkričio 14 d. 8 val. Liet. Piliečių Dr. Jos salėje. Susirinkimui numatyta įvairi programa. Taip pat numatyta susirinkimo metu sudaryti pastovią bendruomenės vadovybę. Rengiami ir trumpa meninė dalis. Būsimo susirinkimo metu bus įrašomi nauji nariai.

Kadangi tas pats komitetas eina ir apygardos komiteto pareigas, nutarta išleisti artimu laiku atsišaukimą į visus N. Anglijos lietuvių, kviečiant organizuoti bendruomenės skyrius.

Misijos vyrams vyksta šią savaitę

kiekvieną dieną 9 val. ryto ir 7 val. vak. Moterų misijose dalyvavo ypač daug lietuvių — bažnyčia būdavo pilna. Reikia to paties laukti ir vyrų misijose.

Ivanhoe Bostonė

Dviejuose Bostono kino teatruose eina geras filmas iš kryžiaus karų laikų parengtas pagal žinomą romaną "Ivanhoe".

Adv. J. Grigalius

ausifotografavo su demokratų prez. kandidatu Stevensonu ir su demokratų partijos pirm. S. Mitchell. Nuotraukos bus paskelbtos lietuvių spaudoje.

Rinkimų kampanija Bostone

Kandidatai į senatorius, į gubernatorius ir kitas šios valstybės vietas jau smarkiai ginčijasi. Taip pat Bostone laukiama ir prezidentinių kandidatų bei žymiųjų jų rėmėjų. Spalio 6 d. keliose Bostono vietose sakė kalbas respublikonų viceprezidentinis kandidatas senatorius Nixon.

Rašytojai B. Brazdikio ir A. Gustaitis

kartu su akt. H. Kačinsku spalio 12 d. dalyvauja Margučio rengiamame vakare Čikagoje.

"Our Lady of Fatima"

kino teatre Astor (kampas Boylston ir Tremont St.) eina nepaprastu paksisėkimu.

BALTŲ KONCERTAS BOSTONE

Pabaltijo tautos, lietuviai, latviai ir estai, savo muzikinę pajėgumą išjungia į Bostono kultūrinį gyvenimą. Pirmąjį žingsnį žengė žinomoji N. Anglijos lietuvių p. Cleveland, prieš porą metų surengusi baltų koncertą puošnioje Handkocko salėje. Dabar Bostono Latvių Tautinės Bendruomenės vadovybė surengė antrąjį koncertą žinomaj Jordan Hall salėje. Koncertas įvyko rugsėjo 27 d., kuriame dar sykį įrodyta, kad baltai šiame Amerikos kultūros centre turi tikrai pajėgių artistų.

Latvės seserys Ingrida ir Karina Gutbergas, dvi jaunos pianistės, baigusios garstyčių Salzbargo Mozarteumą, sutelkė į save klausytojų dėmesį ir simpatijas. Tai ne mažai pasitaisant kintinio fortepiono technika, Ingrida ir Karina Gutbergas, aischio tipo geltonplaukės merginos, darančios malonų įspūdį savo išore, pasirodė rimtai įsigilinusių į savo meną, apvaldžiusios fortepiono techniką, nestokojančios lyrizmo ir klaviatiūros užgavimo jėgos, muzikinio jausmo ir kultūros. Jos su įsijautimu paskambino Chr. Sindingo Variacijoms ir Ant. Arenskio siuitą dviems fortepionams. Klausytojai nuosirdžiai ir gausiai joms plojo, prašė bisuoti ir apdovanojo gėlėmis. Latviai gali tikrai didžiuotis seserų Ingridos ir Karinos Gutbergas duetu.

Andrius Lindbergas, latvių smuikinininkas, smuikavo J. Medinio, J. Vitolio, M. Brucho ir Paganini — Priados kūriniais. Tiek savo tautines, latvių kompozicijas, tiek ir svetimųjų veikalus A. Lindbergas atliko jautriai, kultūringai ir tikrai geru smuiko technikos apvaldymu. Mums atrodė, kad ypačiai gerai jo paruošti ir išjautinti yra J. Vitolio ir M. Brucho kūriniai. Andrius Lindbergas turėjo pelnytą pasisekimą.

Lietuvių vokalinių menų šiam koncerte atstovavo buv. Vilniaus operos solistas Stasys Liepas. Reikia atžymėti, kad jis, nežiūrint žinomųjų sąlygų, su kuriomis dabar grumiasi mūsų kultūrininkai, neapleidžia mylimo dainavimo ir vis sukuria laiko naujiems kūrinams paruošti. Ir šiame koncerte jis padainavo K. V. Bačiūčio Maldą ir Vl. Jakubėno naują patriotinę dainą, kurią

tokiame koncerte jį dar nebūvo dainavęs. Ypačiai jautriai ir subtiliai jį atliko Vl. Jakubėno tikrai puikiai sukomponuotą ir gražų kūrinių. Turėdamas gerą dainavimo techniką ir laisvai valdydamas aukštąjį balso registrą, St. Liepas gerai padainavo ir žinomąsias arijas — A. Borodino Igoro monologą ir G. Rossini Sevilijos Kirpėjo kavatą. Būsi jį dainavo A. Kačanauskas "Tų mergelių dainavimas". Savo muzikinę kultūrą Stasys Liepas tinkamai derino į visą koncerto ansamblį.

Estus koncerte atstovavo Liudvikas Juht, kontrabaso virtuosas, Bostono Simfonijos dalyvis. Nežiūrint regimos metų naštos, L. Juht tą didžiulį muzikos instrumentą valdė, neįlyginant violenčelę. Kas dar prisimena mūsų puikų kontrabasistą Kąjetoną Leipą — kontrabasuojantį solo, tas jau turi L. Juht'o meno vaizdą. Jis su muzikiniu įsijautimu atliko L. Juht, E. Oja, A. Corelli, E. Granados ir S. Kusevickio kūrinius. Klausytojai garbingai jam estų instrumentalistui reikė regimą pagarbą ir nuosirdžiai plojo.

Solistams pakaitomis su įsijautimu akompanavo seserys I. ir K. Gutbergas.

Baltų koncertą surengusi tokių geroj ir žinomų koncertų salė, Bostono Latvių Tautinės Bendruomenės vadovybė nusipelnė mūsų nuosirdaus, dėkingumo. Reikia tikėti, kad tos muzikinės baltų šventės Bostonė bus tradicinės, kasmet rengiamos vis kitos tautybės. Tokie koncertai neabejotinai įneša ir mūsų dalį į Amerikos kultūrinį gyvenimą.

Klausytojų susirinko apie 700 į salę, kurioj telpa 1200. Trims tautoms, tai jau tikrai mažokas skaičius. Bet reikia tikėti, kad apsnūdima su laiku mes persirgsim. St. S.

Lithuanian Furniture Co.

MOVERS —

SO 8-4618

INSURED and BONDED Local and Long Distance Movers

326-328 W. Broadway SO. BOSTON, MASS.

PENKTOJI NEW JERSEY

DAINŲ ŠVENTĖ

1952 m. spalio mėn. 19 d., sekmadienį, 5 val vakare

JACKSON AUDITORIUM

756 HARRISON AVENUE, HARRISON, N. J.

Dalyvauja: New Jersey — 7 chorai, New York — 5, iš viso apie 400 dainininkų, Brooklyn Tautinių šokių grupė — 21 šokėjas, vad. p. Matulaitienės. Dainuos — atskirai New Jersey, jungtinis moterų, jungtinis vyrų, jungtinis mišrus New York, jungtinis mišrus New Jersey ir New York chorai.

Chorų Vedėjai: PROF. ŽILVICKIUS, BERNOTAS, CIBAS, ČIŽAUSKAS, DULKĖ, KACANAUSKAS, LIUBERSKIS, SAKAS, VISMINAS, JAKUBČIONIS, JUSTAS

Po programos šokiai. Gros JOE THOMAS orkestras. Bus bufetas.

Įėjimas tik \$1.00.

Kviečia Rengimo Komitetas